

Monbiot: "Torys smutsiga allians med kolbolagen"

S.20-21

1 dator = 7 kylskåp

Ny teknik kan göra spelare mer energisnåla

S.23

TISDAG 15 SEPTEMBER 2015

85 000 LÄSARE VARJE DAG!

DAGENS ETC

EN RÖD DAGSTIDNING FÖR ETT GRÖNARE SVERIGE

Pris: 10 kr www.etc.se

LINA HJORTH

"Går det att jonglera ett antirasistiskt och feministiskt projekt samtidigt i debatten om hedersförtryck?"

S.2-3

FLYKTINGKATASTROFEN

S.6-7

Ida Tjell är en av flera läkare som hjälpt till på Köpenhamns centralstation. BILD: KARL GRAUERS

Danskarna som hjälper flyktingar

Tusentals danskar trotsar sin regering och engagerar sig för flyktingar

Johan Ehrenberg:

"Fascism går inte att reformera"

Om näringslivets smygmöten med Sverigedemokraterna

S.8

LEDARE

Dagens ETC har en röd och grön ledarsida som är oberoende av politiska partier och andra intressegrupper. Andreas Gustavsson (måndag), Roya Hakimnia, Lina Hjorth (tisdag), Göran Greider (onsdag), Johan Ehrenberg (torsdag), Kajsa Ekis Ekman (fredag), Jenny Bengtsson, Sarah Delshad, Beatrice Rindevall (lördag).

Greklandsstödet utbetalas till ...

■ Nu har de första pengarna i det nya "stödpaketet" till Grekland utbetalats.

Den 20 augusti gick 3,4 miljarder euro till ECB. Ja, just det. Från EU:s ESM-fond (europeiska stabilitetsfonden) har pengar skickats till ECB, alltså den europeiska centralbanken.

Inga pengar har gått till Grekland.

Och för att göra det absurda ännu mer absurt så har ECB tagit ut en hög ränta på pengarna. Alltså, samma ECB som har nollränta och just nu skickar miljarder till EU-stater tar pengar med hög ränta från EU för att "stödja Grekland" genom att Grekland inte får några pengar alls.

Det här är Kafka i verkligheten.

BILD: KIRSTY WIGGLESWORTH/IT
Jeremy Corbyn.

"När pendeln svänger är det eliten på toppen av pendeln som märker det sist av alla och de längst ner först."

Daniel Suhonen skriver om Jeremy Corbyns seger i en artikel i Expressen.

Valbevakning i Grekland

■ Nu åker Dagens ETC till Aten för att bevaka valet som äger rum den 20:e september. Sitter du inne på frågor du vill att vi ska bevaka eller har andra reflektioner om den politiska utvecklingen i landet? Hör av dig till dagens@etc.se.

Resan går med flyg och klimatkompenseras såklart. 1038 kronor kostar det med klimatkompensation.etc.se

En höger utan heder

Vi behöver en särskild lagstiftning för hedersrelaterade brott, deklarerade Kristdemokraterna häromdagen i en debattartikel i Dagens Nyheter. Hanne Kjöllers stämde genast in och passade på att ge en extra känga till vänstern som under sommarens infekterade debatt om "förorten" kommit att utmålas som nästintill personligen ansvariga för hedersrelaterat våld. Den som inte håller med henne avskyr inte mord på barn, tycks Kjöllers mena denna gång. Det är naturligtvis både osmakligt och orättvist.

Men som man bäddar får man kanske ligga. Vissa inom vänstern har inte direkt imponerat i debatten utan gömt sig bakom plattityder om det universella patriarkala förtrycket. Självklart är detta förståeligt. Debatten förs i en rasistisk och islamofobisk kontext, där problemen i vissa förorter eller hela städer överdrivs våldsamt av rasistiska krafter som använder kvinnor som slagträn för sin egen islamofobiska agenda. En antirasistisk rörelse vill förstås inte ge bränsle åt detta.

Å andra sidan måste vi som feminister bedriva en kompromisslös kamp för alla kvinnors rätt till ett självständigt och jämställt liv fritt från våld. Och för att kunna göra det måste vi också förstå och beskriva kvinnors vardag.

I EN FEMINISTISK FÖRSTÅELSE av våld mot kvinnor är det centralt att våld inte bara är enskilda händelser utan del av ett sammanhang. I det lilla ser vi sambandet mellan det grova våldet och mer vardagliga företeelser som trakasserier, hot, svartsjuka och kontrollbehov. I det stora skärskådar vi våldet genom mätbara orättvisor och kulturella föreställningar om kön och sexualitet. Inte minst för alla oss som arbetar ideellt eller professionellt med utsatta barn och kvinnor är det fullständigt nödvändigt med kunskap om våldets delvis olika sammanhang och uttryck. Det som kallas hedersvåld är ett sådant sammanhang. Det betyder inte att begreppet är okomplicerat eller att det inte finns en rad fallgröpar. Men att inte tillåta sig en mer nyanserad beskrivning av våldets orsaker och sammanhang än "det globala patriarkatet" hjälper oss inte ett enda dugg.

Går det att jonglera ett antirasistiskt och feministiskt projekt samtidigt i denna debatt? Jag tror det. Möjligtvis blir det lättare om vi fokuserar på de politiska lösningarna. En del förslag som kommit upp i sammanhanget är vettiga och knappast kontroversiella. Självfallet ska inte organisationer som diskriminerar kvinnor eller aktivt motarbetar jämställdhet få ekonomiskt stöd. Alla

fantastiska tjej- och kvinnojourer behöver däremot mer stöd precis som vår utskälda och söndertrasade socialtjänst. Myndigheter som möter våldsutsatta behöver bättre verktyg och mer kunskap. Vi måste satsa på jämställdhetsarbete i skolor och stödja kvinnor som organiserar sig för förändring.

I RADEN AV ÅTGÄRDER ryms också tokerier som medvetet eller inte spelar med i rasisternas dagordning. Hit hör önskan om statliga regleringar av människors klädsel (slöjförbud) och hit hör definitivt KD:s senaste utspel. Bortsett från det vanliga tjetet om skärpta straff slår Ebba Busch Thor alltså ett slag för att särreglera hedersbrott i brottsbalken. Detta för att "tydliggöra allvaret i brottet". Vad är det för brott som åsyftas då? Jo, bland annat olaga hot och misshandel. Är inte detta redan kriminaliserat? Jo, tack och lov. Vi har också regleringar och praxis kring straffmätning som innebär att de omständigheter KD lyfter upp som specifika för hedersrelaterade brott redan räknas som försvårande.

Vid sidan av brott som redan är reglerade tar KD sitt avstamp i mer allmänna beskrivningar av hur vissa "inte tillåts träffa vem de vill, inte klä sig eller sminka sig som de vill och telefon- och datoranvändande kontrolleras". Kopplingen till straffrätten är något oklar. Rimligtvis bör det fortfarande vara lagligt för föräldrar att kontrollera sina barns umgänge och datortrafik (jag gör det definitivt). Någonstans kan detta, precis som annat föräldrabeende, gå över en gräns där barns frihet och integritet kränks på ett skadligt sätt. Det är ingen tydlig och knivskarp gräns. Och det är inte ett område för kriminaliseringsiver utan för socialtjänsten.

STRAFFRÄTTEN BEHÖVER tydliga definitioner som kan appliceras på allt och alla. Hedersvåld är inte ett sådant avgränsat begrepp och de lagstiftningsförslag som hittills presenterats skulle bara leda till stor godtycklighet och, givet dagens samhälle, en rasistisk praktik där människor inte är lika inför lagen. Precis som med terrorlagstiftningen alltså.

KD:s och Kjöllers populism är på det stora hela ganska farlig och om vänstern nu förmådde ta sig upp ur sina interna skyttegravar skulle vi ha tid både att avslöja detta och att smacka fram lite konkret feministisk politik.

LINA HJORTH

BILD: JANERIK HENRIKSSON/TT

DAGENS ETC**TIPSA OSS!**

Telefon: 08-410 357 00
tipsa@etc.se

JOHAN EHREBERG

Ansvarig utgivare. t.f.
chefredaktör
johan@etc.se

ANDREAS GUSTAVSSON

Chefredaktör/vd (föräldraledig)
andreas.gustavsson@etc.se

EIGIL SÖDERIN

Nyhetschef
0762-16 76 16
eigil.soderin@etc.se

ANNA-MARIA CARNHEDE

Nyhetschef
0733-86 67 75
anna-maria.carnhede@etc.se

MARIA HOLM

Redaktionschef
0706-43 57 18
maria.holm@etc.se

ÅSA WILSON

Personalchef
072-698 40 35
asa.wilson@etc.se

ULRIKA LINDAHL

Redaktionssekreterare
0703-95 01 94
ulrika.lindahl@etc.se

GUNNAR WESSLÉN

Redaktionsledning

HENRIK JOHANSSON

Redigeringschef
henrik.johansson@etc.se

KENT VILHELMSSON

Vik webbredaktör
kent.vilhelmsson@etc.se

Reportrar:

KARIN HOLMBERG**ANDREA WESSLÉN****KARIN ANNEBÄCK****STINA BERGLUND****KARL GRAUERS****DAG ANKERSEN****SAM LINDEROTH****JÖRGEN LUND**

Redigering:

DANIEL ANDRÉASSON**SANDRA BERG****JAKOB JÖRLÅS****KARL SKAGERBERG****ANNONSERA
HOS OSS!****JIM BERG**

Marknadschef
0705-95 27 87
jim.berg@etc.se

POST

Box 4403, 102 68 Stockholm

INTERNET www.etc.se

MEJL dagens@etc.se

KUNDTJÄNST

kundtjanst@etc.se 08-410 359 00

TRYCK V-tab

HUR JÄMSTÄLLDA ÄR VI?

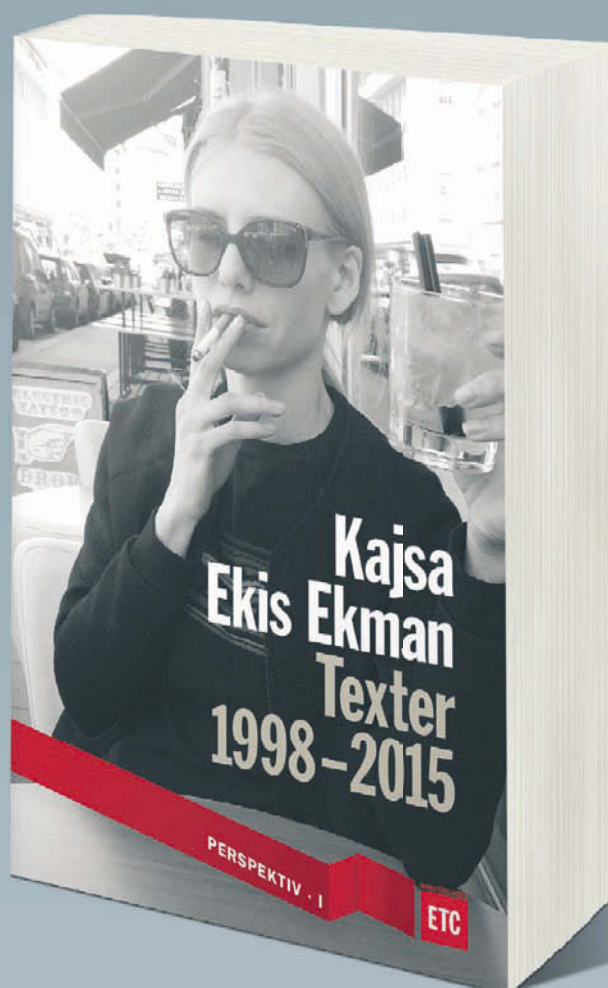
Hur många kvinnor respektive män vi intervjuar och har med på bild, samt anlitar som medarbetare: **36 kvinnor, 53 män**

”KD:s och Kjöllers populism är på det stora hela ganska farlig.”

NYTT
från
BOKFÖRLAGET
ETC

SAMLADE TEXTER AV SVERIGES VASSASTE OPINIONSBLDARE!

Ute nu!

Kajsa Ekis Ekman är en av Sveriges mest tongivande politiska skribenter. Hennes böcker har översatts till flera språk, hon föreläser världen över om kapitalism, kristeori och trafficking, är ledarskribent på Dagens ETC och medverkar sedan tio år tillbaka på Dagens Nyheters kultursidor.

Men hur såg vägen dit ut? Här ges för första gången Ekmans samlade texter ut. Läs om vägen in och ut ur anarkismen, nyliberalism som idealistisk myt, texten som sänkte Arena, kidnappningen i Amsterdam samt – inte att förglömma – de omistliga bonustexterna på temat "ungdomssynder".

Vi har aldrig haft så mycket resurser som nu för att göra gott. Vi har samtidigt aldrig varit så fixerade vid att diskutera att "det inte går".

Johan Ehrenbergs texter handlar därför ofta om det andra. Som när han frågar sig: Varför hade Anders Borg fel om allt? Hur rasismen slog rot i arbetarrörelsen. Vem tjänar på att vi hatar hipsters? Och varför vill vi så gärna namnge våra robotmedhjälpare?

I *Politiska texter – i väntan på det inställda sammanbrottet* samlas Johan Ehrenbergs krönikor, reportage och intervjuer som roar, provocerar och inspirerar – och som förklarar varför det är lätt att vara modstulen, men att vi bara kan rädda världen om vi vårdar optimismen.

Perspektivserien presenterar explosiva texter om hållbarhet och rättvisa. De erbjuder nya perspektiv, helt enkelt.

BESTÄLL REDAN NU PÅ VARUHUSET.ETC.SE

BOKFÖRLAGET
ETC

DEBATT & INSÄNDARE Vad tycker du? Skicka din text till debatt@etc.se

Importerad skiffergas är inte lösningen på EU:s problem

KLIMAT Inför FN:s klimattoppmöte i Paris måste EU visa vägen framåt, mot en fossilfri framtid. Då duger det inte med en politik som handlar om att ersätta ett gasberoende med ett annat, skriver Max Andersson (MP).

Klimatförändringen fortsätter i ohejdad takt och riskerar att allvarligt förändra förutsättningarna för vår civilisation. Inför FN:s klimattoppmöte i Paris senare i år måste världen enas om kraftfulla, bindande utsläppsmål under förhandlingar där EU behöver vara pådrivande. Men samtidigt som EU gärna framställer sig självt som världens klimatledare så förhandlar EU-kommissionen under stor sekretess ett omfattande handelsavtal med USA som kan bli en katastrof för klimatarbetet.

TTIP, som avtalet kallas, har förhandlats under drygt två år. EU-kommissionen arbetar aktivt för att avtalet skall möjliggöra en omfattande europeisk import av amerikansk råolja

Inför FN:s klimattoppmöte i Paris måste EU visa vägen framåt, mot en fossilfri framtid", skriver Max Andersson (MP). BILD: FREDRIK PERSSON/TT

och skiffergas. Energi ses som en säkerhetspolitisk fråga i USA och i nuläget omfattas såväl råolja som skiffergas av omfattande exporthinder. Uppluckring av dessa regler inom ramen för TTIP skulle sannolikt leda till en storskalig ökning av EU:s import av fossila bränslen från USA.

DET FINNS FÖRSTÅS EN omfattande problematik med att göra sig beroende av amerikansk råolja och skiffergas. Utvinningsme-

toden för skiffergas, hydraulisk spräckning (fracking), kräver enorma mängder vatten och har stor påverkan på närmiljön. Dessutom är importerad skiffergas knappast en lösning på EU:s energiproblem – tvärtom. Gas må vara ett mindre dåligt alternativ än kol ur klimatsynpunkt, men klimatpåverkan från gas är samtidigt 45 gånger större än landbaserad vindkraft. Flera studier uppskattar även att skiffergas har större klimatpåverkan än konventionell gas.

Planerna på omfattande import av fossila bränslen från USA hotar den gröna omställning, liksom de klimatmål, som EU-kommissionen gärna talar sig varma för. Det skulle innebära att EU byter ett dåligt olje- och gasberoende (det ryska) mot ett annat. Samtidigt varnar miljöorganisationer för hur det riskerar att öka utvinningen av alltmer svårtillgänglig olja och gas i USA.

Kommissionens planer på energiområdet i TTIP fick nyligen

stöd i EU-parlamentet. Att svenska partier som i praktiken saknar miljöpolitik, som Kristdemokraterna och Moderaterna, röstar för detta är knappast förvånande. Men att partier som påstår sig vara miljövänner som Socialdemokraterna och Centerpartiet gör det är inget annat än genant. Klimatkrisen går nämligen inte att ignorera längre. De svenska utsläppen, mätt i ekologiskt fotavtryck per person, fortsätter att öka. Skulle alla leva som oss skulle vi behöva nästan fyra jordklot.

Inför FN:s klimattoppmöte i Paris måste EU visa vägen framåt, mot en fossilfri framtid. Då duger det inte med en politik som handlar om att ersätta ett gasberoende med ett annat. Det är dags att ta ansvar på allvar, och det gäller också EU:s handelspolitik. Förhoppningsvis kan även svenska EU-parlamentariker vakna till och inse att storskalig import av amerikansk råolja och skiffergas inte erbjuder en lösning, utan snarare förvärrar problemet.

MAX ANDERSSON (MP)
EU-parlamentariker

CITATET:

"Jag kan inte se att SJ gjort särskilt stora insatser för att marknadsföra nattågen."

Robert Uitto (S), regionråd för Jämtland-Härjedalen, tycker att SJ gett upp för lättvindigt när man nu beslutat att lägga ned större delen av nattågstrafiken till Jämtland. Anledningen är att tågen inte är tillräckligt lönsamma, skriver Dagens Nyheter.

2000

... miljoner kronor om året. Så mycket avsätter regeringen i budgeten för ett särskilt stöd för de kommuner som ordnar avgiftsfria sommarlovsaktiviteter.

Flyktingarna är en viktig investering för framtiden

FLYKTINGFRÅGAN är först och främst en humanitär fråga. "Skall jag ta hand om min bror?", för att citera den Heliga skrift. Svaret är naturligtvis ja. Europa har 500 miljoner invånare. En miljon ytterligare är bara en rännil.

Men till detta kan tilläggas att Europa har en åldrande befolkning och beräknad livsålder ökar stadigt på grund av bättre levnadsvillkoren. Däremot föds det allt färre barn. Få av Europas länder når balans mellan dessa befolkningsgrupper. Barnfamiljen bör, generellt räknat, ha tre barn vardera för att ersätta dödstalen.

Uppgifterna tyder på att antalet invånare över 65 år i Europa kommer att öka från nuvarande 18 procent till 28 procent 2050 medan de i arbetsför ålder minskar från 66 procent till 57 procent under samma tid. Självklart varierar det mellan de olika staterna

Vi är i den lyckliga situationen att både kunna vara välkommande och korrigera Europas befolkningspyramid.

inom EU men det är ändå en generell trend.

DET BETYDER att vi behöver invandringen/flyktingarna. De kommer inte att lösa problemet men är ett viktigt tillskott. Istället för att försvara fästning Europa bör vi underlätta för dem att komma hit – både av humanitära och samhällsnyttiga skäl.

Det är sant att varje flykting i ingångsläget kostar både pengar och politiska insatser. Det ställer stora krav på länder och regioner eller kommuner och landsting om vi talar om

Sverige. Men i ett längre tidsperspektiv är de nyanlända en tillgång.

Problemet som uppstår grundar sig i hur vi ser på flyktingen. Faller hon/han under begreppet människors lika värde eller under motsatsen? Människan är människans varg.

FÖR ATT SAMMANFATTA: Angela Merkel kanske inte bara hälsar flyktingarna välkomna ur ren humanitär synpunkt utan hon har kanske också tittat på ålderspyramiden, som är bred på mitten och smal i botten. Statsminister Stefan Löfvén har också talat om att flyktingarna är en investering för framtiden. Så är det.

Vi är alltså i den lyckliga situationen att både kunna vara välkommande och korrigera Europas befolkningspyramid.

EVERT SVENSSON
F.d. riksdagsledamot (S) och därtill socialpolitiker

Varför hyllas Hans Rosling så mycket?

Förra veckans intervju med Hans Rosling, LEIC fick enormt genomslag. Hyllningskören över hans tydliga kritik av analys- och visumsystemet låt inte vänta på sig.

Mest läst på **etc.se**

1. Varför hyllas Hans Rosling så mycket?
Nyhet

2. Alexander Bards horsnack är inte härlig frispråkighet
Krönika

3. "Vi raderar ut oss själva från kartan"
Intervju

4. Lina Neidestam om killar på film
Satir

5. Hans Rosling: "Det är ett fruktansvärt hyckleri"
Utrikes

Kläder i alla storlekar, mat och vatten, leksaker och barnvagnar är bland det som danskar över hela Köpenhamn skänkt. BILD: KARL GRAUERS

”När det är nöd så

Danskar går man ur huse för att hjälpa flyktingar • Kritiserar

POLITIK Danska myndigheter har fått ta emot hård kritik för sin hantering av de syriska flyktingarna. Samtidigt har en hjälpörelse av frivilliga privatpersoner över hela Danmark vuxit fram. De har samlat in mat, gömt flyktingar och hjälpt dem vidare till Sverige.

Registrera er eller återvänd till Tyskland. Polisen hindrar flyktingar att ta sig till Sverige. Integrationsministern säger nej till flyktingkvoter. Danmarks hantering av de runt 5000 flyktingar som anlant till landet de senaste veckorna har skapat svarta rubriker och endast drygt 800 av dem har valt att söka asyl i landet. Samtidigt har en brokig

hjälpörelse snabbt vuxit fram. Privatpersoner skänker mat, vatten och mediciner. De har betalat flyktingarnas tågbiljetter och de har smugglat dem i bilar och båtar till Sverige.

– Det är som landet är delat i två. Jag blir överraskad över att så många människor vill hjälpa till när vi har den regering vi har. Det måste vara folk som inte röstar, säger Isabele Dalhof från Köpenhamn och ler snett.

Hon gick med i Facebookgruppen Help us help the refugees som startade förra måndagen och snabbt fick över 3000 medlemmar. Isabele Dalhof har fungerat som logistikchef på Köpenhamns centralstation, där aktivister byggt upp ett mindre torg av pallar med vatten, kassar med kläder, mat och barnvag-

nar. Allt skänkt av frivilliga för att delas ut till flyktingar på väg till Sverige.

– Det doneras saker hela tiden. Vi samarbetade med en cykelshop på Vesterbro och när den var full av saker erbjöd en privatperson oss att använda hans klubb, sedan kom ytterligare en som upplät sin källare, säger Isabele Dalhof.

Enkel läkarstation

De frivilliga byggde till och med upp en liten läkarstation på centralstationen bestående av ligugunderlag, förband och påsar med medicin. När läkaren Ida Tjell läste i sociala medier att det behövdes folk ställde hon upp.

– Vi kan hjälpa till med det basala som att förbinda och

Lisbeth Zorning Andersen är ett känt ansikte i Danmark och före detta barnombudsman. Hon är en av de som kört flyktingar till Sverige och känner flera som gjort samma sak. BILD: KARL GRAUERS

behandla sår och ge smärtstillande. Skulle det vara allvarligare skador kan vi hjälpa dem till akuten eller sjukhus. Men förmodligen vill de flesta inte

dit, de vill hellre till Sverige, säger Ida Tjell.

Författaren och tidigare barnombudsmanen Lisbeth Zorning Andersen är en av dem som hjälpt flyktingar till Sverige, innan den danska polisen bestämde sig för att släppa igenom alla. Hon hämtade upp en barnfamilj i Rødby och skapade stora rubriker. När medier frågade vart hon tänkte köra dem svarade hon bara ”norrut”, och att såvitt hon visste är det inte olagligt att plocka upp liftare. Nu avslöjar hon att hon att hon släppte av dem på flygplatsen Kastrups tågstation.

– Därifrån tog de en biljett till Malmö. De var väldigt välutbildade och talade bra engelska. En var utbildad ekonom och en utbildad farmaceut. I Danmark

Isabele Dalhof har skött logistiken på centralstationen ständes på en stol. "Själv har jag stått med min lillebror i armarna i Afrika som dog för att det inte fanns sjukvård. Det som händer nu hamnar i historieböckerna om 50 år", säger hon. BILD: KARL GRAUERS

Kommunal sätter press på LO

■ Kommunal kräver att undersköterskorna får större löneökningar än industrins märke, annars hotar fackförbundet att hoppa av LO-samordningen inför nästa års avtalsrörelse. Det skrev Kommunals ordförande Annelie Nordström och avtalssekreterare Lenita Granlund på DN Debatt i går. Enligt artikeln tjänar en undersköterska i dag 2 800 kronor mindre i månaden än en verkstadsarbetare med lika lång yrkesutbildning.

Ökat stöd för Nato bland svenskar

■ I en ny Sifomätning svarar en majoritet av de tillfrågade att de vill att Sverige ska söka Natomedlemskap. Det rapporterar SvD. Av de 1 000 personer som deltagit i undersökningen svarar 41 procent ja, 39 procent nej och 20 procent vet ej. Det innebär att stödet för Nato ökat med tio procentenheter sedan förra året. Framför allt är det alliansväljare som är positiva till en anslutning.

– Jag är överraskad över snabbheten i skiftet, säger Wilhelm Agrell, professor i undermåttanalys till TT.

374

• Så många trafikpoliser finns i Sverige idag, enligt en undersökning från tidningen Motor. I mitten av 80-talet låg siffran på 1 800.

Annelie Hulthén.

Hulthén (S) lämnar kommunstyrelsen

■ Vid årsskiftet kommer Annelie Hulthén (S) att lämna posten som kommunstyrelsens ordförande i Göteborg, rapporterar Göteborgsposten.

– Efter tolv år som kommunalråd och nästan sju år som kommunstyrelsens ordförande har jag mycket att se tillbaka på. Hårda förhandlingar och stora utmaningar likaväl som många glädjeögon. Men nu är det dags att lämna uppdraget som kommunstyrelsens ordförande, säger hon i ett pressuttalande.

Socialdemokraterna kommer att utse en efterträdare på distriktskongressen den 18 januari nästa år.

ställer folk upp”

myndigheterna: ”Invandringspolitiken är pinsam”

vill vi gärna ha välutbildad arbetskraft och jag tycker det är väldigt synd att vi inte är mer populära bland flyktingar och att de är rädda att vara i Danmark eftersom de tror att vi inte gillar dem, säger Lisbeth Zorning Andersen.

Skäms över Danmarks rykte

Hon säger att hon skäms över ryktet Danmark fått utomlands men är samtidigt hoppfull inför framtiden. En opinionsmätning i morgontidningen Politiken visade nyligen att allt fler danskar är positiva till att ta emot flyktingar. Lisbeth Zorning Andersen är inte överraskad över att så många privatpersoner ställt upp och hjälpt.

– Nej, jag känner också Danmark från en annan sida än

”
Många människor, däribland jag, har blivit kallade människosmugglare och kriminella. Men ingen skäms.
Lisbeth Zorning Andersen

den officiella. Jag vet att när det är nöd så ställer folk gudskelov upp, och jag är stolt över de

danskar som gjort det. Många människor, däribland jag, har blivit kallade människosmugglare och kriminella. Men ingen skäms. Tvärtom, vi blir provocerade, säger Lisbeth Zorning Andersen.

Thomas Aslak är engagerad i nystartade gruppen ”Cyklister för flyktingar”, en sammanslutning av cykelbud, mekaniker och cykelentusiaster i Köpenhamn. De har hämtat upp vatten, mat och kläder som privatpersoner skänkt. Thomas Aslak har inte fått mycket sömn de senaste dagarna och mer eller mindre bott på centralstationen. Han är märkbart tagen av uppslutningen kring flyktingarna.

– Vi har kläder till barnen och de äldre. Här finns mas-

sor av frivilliga och DSB har varit supercoola som låter vissa flyktingar åka tåg gratis. Det är fullständigt överraskande och alla som hjälper till ska ha cred, säger Thomas Aslak.

Han är också glad över att insatsen uppmärksammas. Journalister från flera olika länder har varit på centralstationen och rapporterat.

– Jag tycker invandringspolitiken är pinsam och dålig, så jag hoppas det här kommer fram, att det finns människor som hjälper. Men det ändrar ju dessvärre inte politiken som jag tycker är fruktansvärd, säger Thomas Aslak.

Karl Grauers
karl.grauers@etc.se
0708-48 57 17

”Naivt att prata med SD”

LO kritiska till näringslivets smygmöten med Sverigedemokraterna

POLITIK LO-ekonomen Torbjörn Hållö är mycket förvånad över nyheten att flera näringslivstoppar för hemliga samtal med Sverigedemokraterna.

– Det är märkligt och politiskt väldigt naivt, säger han.

BILD: LO

Torbjörn Hållö.

Det är tidningen Dagens Industri som har granskat SD och näringslivet och kommit fram till att det finns täta relationer. Bland annat har man påverkat SD att svänga i frågan om vinster i välfärden, något som Vänsterpartiet har arbetat hårt för att förbjuda.

– Det är nästan det som jag är mest förvånad över. Någonstans är det en sak att svara artigt om SD kontaktar näringslivet, men det är en helt annan sak att aktivt boka många möten med dem, vilket är intrycket jag har fått att de gör, säger Torbjörn Hållö.

Varför är det ett problem att näringslivet pratar med Sverigedemokraterna?

– Jag tror inte riktigt att man från näringslivets håll förstår riskerna. SD är ju de facto ett parti som kommer från en rasistisk bakgrund, som dessutom

ligger nära i tiden. Samtidigt så är många av företagarna representanter för företag med bred etnisk mångfald. Det är väldigt naivt med den här typen av kontakter.

”Stora delar borgerlig politik”

SD har gjort om sin ekonomiska politik en hel del efter den så kallade järnrörsskandalen. Då fick dåvarande ekonomisk-politiska talespersonen Erik Almqvist gå och Oscar Sjöstedt tog över. Han säger till Dagens Industri att det är lättare att övertala SD eftersom de har en ung politik.

– Det är klart att det påverkar vilka man pratar med, men min uppfattning är ändå att SD alltid har en i stora delar borgerlig politik. Jag tror inte näringslivet kan påverka partiet mer än på marginalen, säger Torbjörn Hållö.

Dag Ankersen

AKTIVA MÖTEN. Dagens Industri har granskat SD och näringslivet och kommit fram till att det finns täta relationer. ”Någonstans är det en sak att svara artigt om SD kontaktar näringslivet, men det är en helt annan sak att aktivt boka många möten med dem”, säger Torbjörn Hållö.

BILD: RICKARD NILSSON/TT

SD:S NÄRINGSPOLITIK

- Tillåt företag inom välfärdssektorn att gå med vinst.
- Behåll det fria vårdvalet inom primärvården.
- Nej till nedtrappat jobbskatteavdrag.
- Nej till försämringar av Rut och Rot.
- Minska stödet för vindkraft.
- Slopa skattereduktionen för mikroproduktion av el.

Rasism kan aldrig reformeras, fascism inte snyggas till

KOMMENTAR

FINNS DET NÅGRA snälla fascisterna här? Tomten som tittar in i vardagsrummet är nog lite tveksam. Detta kan ju bli väldigt, väldigt fel. Säg vad man vill om Svenskt näringsliv, men naiva är inte ledarna för landets företagsägare. När Dagens Industri avslöjar att företagarna och SD ”ses i smyg” så är det ingen överraskning. Det har plantats långt tidigare, och i ledartexter av PM Nilsson rentav föreslagits.

SD MÅSTE GÖRAS RUMSRENT genom att Svenskt näringsliv talar dem till rätta i de där jobbiga invandrarhatande frågorna och ger dem en mer ”realistisk” syn på skatter och vinster.

I måndags fortsatte han resonemanget med att Svenskt

näringsliv på samma sätt lyckades göra Fällidins Centern till ett mer realistiskt parti, Miljöpartiet har blivit alltmer företagsvänligt och även Vänsterpartiet har blivit något som kan påverkas även om ”det inte är färdigreformert”.

Den agenda DI försöker gesken av är att Svenskt näringsliv är internationalistiskt och frihetligt medan politiken ständigt måste påverkas för att inte hamna i nationalistiskt

Orsaken till att företagarna kan bli vänner med diktatorer eller invandrarhatande hetsare är att det försvarar vinsten.

bakvatten och isolering.

Det är nämligen illa för affärerna.

SÅ NÄR FÄLLDIN KNÄCKTES och när MP alltmer blivit storföretagens ”gröna tillväxtparti”, ja då är det inte idéer det handlar om – utan vinst. Det här är en avslöjande sanning: orsaken till att företagarna kan bli vänner med diktatorer eller invandrarhatande hetsare är att det försvarar vinsten.

Svenskt näringsliv träffar inte SD för att ”reformera partiet”. Det handlar om oro hos företagarna att vinster i välfärden ska förbjudas. Man är medveten om att folkopinionen inte accepterar de privatiseringar, skattesmitningar och segregerade skolor/vård som privatiseringarna inneburit.

Ska S kunna hålla mot V i

frågan så måste dörren vara stängd genom att SD sagt ja till fortsatta vinstuttag.

DÅ ÄR riksdagsmajoriteten säkrad och frågan en ickefråga. Alltså pratar man med SD. Alltså ”påverkar” man. Rätt eller fel? Det beror på hur man ser på SD. Tycker man att det är ett borgerligt gnällparti som ska utbildas, ja då är företagarnas kampanj en sak. Men om SD är ett nyfascistiskt parti, del i en europeisk, nyfascistisk parlamentarisk rörelse så är det ett politiskt och moraliskt brott att

putsa till det partiets fasad. Själv ser jag SD som nyfascister. De kommer anpassa sig allt

de kan för att få en roll, men målet är ett enda, att skapa den där staten där ”ursvenskar” styr och där alla andra är under, med begränsade rättigheter och boende på nåder i ”svenskarnas land”. Rasism kan aldrig reformeras, fascism inte snyggas till. Svenskt näringsliv och Dagens Industri putsar upp SD för några årsvinsters skull. Priset kommer bli högt för alla.

JOHAN EHRENBERG

Arlina, kaffeodlare, Indonesien

Hej då fattigdom!

**ALLT FLER VÄLJER DET KAFFE SOM FÖRBÄTTRAR
LEVNADSVILLKOREN FÖR ODLAREN.**

Varje gång du väljer Fairtrade-märkt kaffe bidrar du till att odlaren kan förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. Så fungerar det inte med allt kaffe. Och ju fler vi blir som visar omtanke när vi handlar, desto fortare kan kaffeodlaren lämna fattigdomen bakom sig.

Läs mer på fairtrade.se

Vårt manifest

VÄGRA BEKÄMPNINGSMEDEL
i maten och miljön

VÄLJ NATURLIG MAT
utan konstiga tillsatser

KRÄV SCHYSTA VILLKOR
för bönder världen över

BEHANDLA DJUR MED VÄRDIGHET
låt dem böka och beta

SPRID KOSKIT & FÅGELKVITTER
varje gång du handlar mat

Receptet på godare mat

På www.krav.se kan du läsa mer om vad du får när du väljer KRAV-märkt. Vi ses där, på Facebook eller Twitter!

KRAV-märket är ett registrerat varumärke hos Patent- och registreringsverket. Registreringen ger KRAV ekonomisk förening ensamrätt till varumärket KRAV.

Vägrar vara barnvakt

Jämställt föräldraskap: ”Handlar om att vara förälder på riktigt”

BARN De flesta barn har två föräldrar – men sällan har föräldrarna samma roll. Trots att vi sägs leva i världens mest jämställda land är det fortfarande mamman som tar huvudansvaret för hem och barn. I boken *Pappa, inte barnvakt*, undersöker Freddot Carlsson Andersson hur det kan bli annorlunda.

För 40 år sedan var det långt ifrån självklart att en pappa närvarade på förlossningen. Ännu mindre självklart var det att han skulle vara ledig från sitt jobb för att ta hand om barnet. Sedan dess har mycket hänt. De flesta pappor är med både på förlossningen och tar ut föräldraledighet, men i betydligt lägre grad än mamman. Det är ju ändå hon som framförallt är förälder. Mannen, han blir visserligen pappa när barnet föds, men hans identitet behöver inte förändras särskilt mycket för det, menar Freddot Carlsson Andersson.

– Att vara pappa blir till ett föräldraskap light. Du har möjlighet att välja hur mycket förälder du vill vara, hur närvarande du vill vara. Och är du lika närvarande som kvinnan då hyllas du. Är du det inte så är det okej ändå, säger Freddot Carlsson Andersson.

Måste ge av sin tid

Han är själv pappa till en sexåring och har under de här åren lärt sig att samhällets syn på mammor och pappor skiljer sig åt. Bokens titel, *Pappa, inte barnvakt*, är trots allt hämtad från verkligheten. Mamman till hans barn fick frågan när hon var på bio utan barnet – ”Är Freddot hemma och är barnvakt nu då?”

– På realesefesten för boken pratade jag om titeln och det var flera andra som fått samma fråga, att de kallats barnvakter. Det säger en del om synen på pappor, säger han.

Själv har han från början sett det som självklart att han är en förälder lika mycket som mamman. Ingen barnvakt. Han och barnets mamma var båda hemma tillsammans de fyra första månaderna och har sedan delat lika på föräldraledigheten. Att göra så tror Freddot Carlsson Andersson ökar förutsättningarna för att faktiskt kunna leva jämställt.

– Det handlar om att vara förälder på riktigt. Delar du lika

FAKTA

Fredric Freddot Carlsson Andersson

År: Författare, föreläsare, bildkonstnär och utbildad förskolelärare

Aktuell: Med boken *Pappa, inte barnvakt*, som är släppt på

Leopard förlag

Bor: Stockholm

Född: 1972

SKREV SJÄLV. Freddot Carlsson Andersson saknade en bok om föräldraskap som utgår från att kön inte är det avgörande för hur du är som förälder, så han skrev en själv.

BILD: ELISBETH OHLSON WALLIN

på föräldraledighet och vabbande är det mycket lättare att vara det. Att vara förälder fullt ut innebär att du måste vara med ditt barn, du måste lägga tid, och du måste ge vård och omsorg precis som mammor alltid har gjort, säger han.

Pappans ansvar att förändra

Freddot Carlsson Andersson menar att det fortfarande är vanligast att mamman har huvudansvaret för hem och barn. Men så måste det inte vara.

– Återigen handlar det om att man som pappa

faktiskt får se till att ändra på det. Genom att vara hemma blir det jag som vet var regnkläderna finns, vad som behöver handlas, exakt hur mycket välling som behövs när barnet ska nattas. Det är det som är att knyta an. Och anknytningen är viktig för hela relationen. Vill jag att barnet ska komma till mig för att bli tröstad när det är ledset, då måste det finnas en anknytning.

Men att leva jämställt är inte alltid lätt. Freddot Carlsson Andersson menar att vi alla präglas av samhällets normer,

hur vi har lärt oss att vi ska vara.

– Jag brukar till exempel prata med min son om att det är viktigt att gråta och att visa känslor, men han har aldrig sett mig gråta. Jag är formad av hur man ska vara som kille, min gråt har försvunnit. Det är tråkigt.

Att vara medveten om sina brister är ändå ett steg på vägen.

– Det är inte så att vi tar ett jämställdhetsmärke som vi sätter på jackan och sedan är det klart. Det handlar inte heller om att vara någon slags superhjälte-

förälder utan om att försöka vara närvarande och medveten om vad man gör. Det behöver inte vara svårare än så.

Karin Annebäck
karin.anneback@etc.se
0705-56 60 13

ETC FÖRETAGEN

Nu när nio månader av året har gått tycker vi det är **dags att berätta för dig som följer ETC vad som händer runt ETC-företagen**. För ETC är mycket mer än en dagstidning, en helgtidning, sex lokala tidningar och Kloka Hem.

ETC består av totalt 17 bolag som arbetar med tidningar, webb, ekonomi, solceller, el, klimatkompensation, reklam, sparande, förnybar teknik, klimatsmarta produkter och energi. Vår idé är att det inte räcker med att vi kan prata och skriva om problem, vi måste försöka göra något direkt för att lösa dem också. ETC är därför en rad Non profit-företag som ska leva som vi lär. För oss betyder Non profit att allt överskott investeras direkt i utveckling av verksamheten – nya tidningar, fler solceller eller ny miljövänlig teknik – och att inga vinstutdelningar görs. I år har vi på det här sättet kunnat starta fyra nya verksamheter: Bokförlaget ETC, ETC Klimatkompensation, vårt egna kundtjänstbolag och lokal-tidningen ETC Sundsvall.

BOLAGENS VERKSAMHET

ETC företagen består av aktiebolag som alla ägs av moderbolaget ETC Utveckling

AB. Att det är många små bolag beror på flera saker. Dels kräver lagen ibland att viss verksamhet sker i skilda bolag. Man får till exempel inte sälja el i samma bolag som producerar el, det blir alltså olika bolag. Men vi har också valt att ha varje tidning i ett eget bolag då det blir enklare för revisorer, presstödsnämnd, TS med flera som ska granska oss.

Det finns även fackliga orsaker. Om en verksamhet expanderar snabbt ska det inte minska tryggheten för anställda i en annan verksamhet. Varje bolag och projekt måste leva efter egen budget och skapa de intäkter det behöver för löner, skatter och andra självklara kostnader.

Våra borgerliga motståndare har påstått att de många bolagen skulle ge lägre skatt eller högre presstöd. Detta är givetvis inte sant – skatten blir inte lägre för att anställda finns i fler bolag, och presstödet styrs helt beroende av varje tidnings upplaga, oberoende av vilket bolag det ligger i.

ETC Utveckling sköter ekonomin för de samlade företagen och finansierar nya projekt (framför allt genom lån från läsare). Bolaget har fem anställda och kommer i år göra ett blygsamt plusresultat på cirka 100 000 kronor.

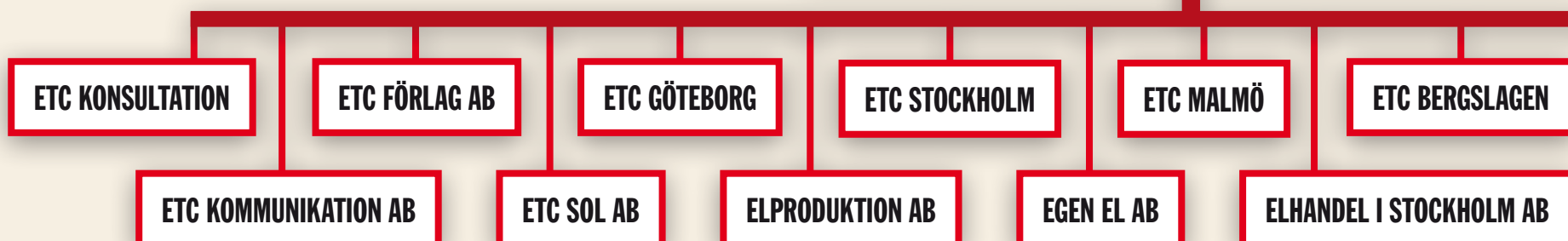
ETC Förlag ger ut vår största tidning – dagstidningen Dagens ETC. Tidningen kommer ut sex dagar i veckan, har fler än 9 000 prenumeranter med målet att nå över 10 000 innan året är slut. ETC förlag expanderar kraftigt och kommer inte att ge något överskott förrän 2018. Mycket kraft går till våra läsarlån – bara under 2015 kommer cirka 2,6 miljoner att återbetalas. Inom ETC Förlag ligger också vår största webb, etc.se. Totalt har den 300 000 sidvisningar i veckan och drygt en miljon unika läsare varje månad. ETC förlag ger dessutom ut Kloka Hem, vår ekologiska hus- och inredningstidning som just nu växer bra. Den har i dag en upplaga på över 10 000 vilket innefattar både prenumeranter och lösnummer.

ETC Helg är vår nationella helgtidning som ges ut av ETC Konsultation. Tidningen har tre anställda, däribland ledarskribenten Maria-Pia Boëthius, och den växer stadigt. Under året har antalet prenumeranter ökat från 7 000 till 9 000.

ETC:s lokaltidningar finns alla i varsitt bolag. Tidningarnas ekonomi bygger på

ETC består av totalt 17 bolag som arbetar med tidningar, webb, ekonomi, solceller, el, klimatkompensation, reklam, sparande, förnybar teknik, klimatsmarta produkter och energi. ETC är även **Stödföreningen ETC**, **ETC Klimatkompensation** och **ETC Mobil**.

ETC UTVECKLING AB

2015

prenumerationsintäkter samt presstöd. Ekonomin kräver 2 000 prenumeranter för att det ska vara tryggt. Alla tidningarna har i dag presstöd – utom nystartade ETC Sundsvall som får presstöd först nästa år. Varje tidning har en egen redaktion och givetvis egna ledar- och opinionssidor. Däremot samarbetar alla ETC-tidningar kring teknisk produktion och tryckeri. Det gör att vi tillsammans pressar kostnaderna ordentligt. Våra sex redigerare ritlar varje vecka alla sidor till våra nio tidningar!

ETC Kundtjänst: Förut hade ETC olika underleverantörer för försäljning och kundtjänst, men idag har vi samlat allt i ett gemensamt bolag – Remarketing. Det här är en stor satsning med totalt sju anställda som har hand om bolagets behov av kundtjänst. Bolaget jobbar också med att sälja tidningar och prenumerationer på festivaler, möten och fester.

Bokförlaget ETC är nystartat och ger ut böcker som vi tycker är fina. Hittills har vi producerat sex titlar i år, och den senaste är *Låtar, funderingar och bilder* av Stefan Sundström. Bokförlaget ETC går i dag med underskott, men det beror på att böckers kostnader kommer innan deras försäljning har dragit igång. Vi satsar stort på Bokmässan i Göteborg 24–27 september, där vi också presenterar tre nya titlar.

Stödföreningen ETC är inget bolag utan en förening som hjälper till med ETC-tidningarnas satsningar. Stödföreningen har idag 1 509 medlemmar som hjälper till med insamling av pengar, arrangemang vid fester och utdelningar.

ETC Kommunikation kan i dag stoltsera med att företaget har funnits i tio år. Det är vår reklambyrå som jobbar med stora offentliga uppdragsgivare, däribland Skatteverket och Kronofogden.

ETC Kommunikation jobbar bara med samhällskommunikation men kommer framöver också börja utbilda i det vi kan allra bäst: Information. ETC Kommunikation har fem anställda och förväntas göra ett överskott på ungefär 500 000 kronor i år.

Johan Ehrenberg, ägare,
och Anna Varvouzos,
ekonomichef på ETC förlag.
FOTO: FREDRIK OLSSON

ETC SUNDSVALL

ETC ÖREBRO

BOKFÖRLAGET ETC

VARUHUSET ETC

ETC KUNDTJÄNST

På Södermalm i Stockholm har vi vår största redaktion. Här sitter medarbetare som arbetar med flertalet av våra tidningar samt ETC Kommunikation, Egen El och Bokförlaget ETC.

FOTO: GUNILLA WELIN

ETC Sundsvall är vår nyaste redaktion, den startade i somras.

På vår redaktion i Gamla lagerhuset i Göteborg arbetar medarbetare på Dagens ETC och ETC Göteborg.

Egen El heter vårt solcellsbolag. Fem anställda säljer solcellsanläggningar, projekterar anläggningarna samt monterar dem. Egen Els mål är att göras ett överskott på 500 000 kronor som ska investeras i fler solceller.

Elproduktion AB är – som namnet säger – vårt elproduktionsbolag. Här bygger vi våra solcellsparker men har också satt upp solceller hemma hos ETC-läsare som hyr solceller av oss. Elproduktion expanderar snabbt och kommer i slutet av året ha fördubblat antalet solceller vi äger. Under sommarens soliga dagar gjorde bolaget el som motsvarar 30 procent av våra elkunders konsumtion. Elen från Elproduktion räcker till att göra ETC-företagen klimatpositiva när det gäller el. Det innebär att vi får all den el vi använder, även till resorna med våra elbilar, från solen.

PERSONAL PÅ ETC

ETC-bolagen växer kraftigt och har idag 75 anställda. Av dem är 28 anställda via Grafikernas kollektivavtal, 33 via Journalistavtalet, 7 via Handels avtal och övriga är egenföretagare. ETC-företagen har en gemensam jämställdhetsplan och idag är 39 kvinnor och 36 män anställda. Av tidningarnas ansvariga redaktörer är sju kvinnor och fem män.

Sex personer är födda i annat land och företaget talar 13 språk flytande.

Av bolagens chefer är nio kvinnor och åtta män. Nämligen:

Anna Varvouzos, ekonomichef ETC förlag.
Tommy Rundqvist, ekonomichef.
ETC Utveckling, Elproduktion, ETC El.

Ann Hofsten, chef för kundtjänsten.
Annelie Norell, VD ETC Kommunikation.
Lars Holmquist, VD Egen El.
Klara Strandberg, kommunikationschef ETC Utveckling.
Åsa Wilson, vik VD ETC förlag.
Andreas Gustavsson, VD ETC förlag (föräldraledig).
Henrik Johansson, teknisk chef ETC förlag.
Anna-Maria Carnhede, nyhetschef Dagens ETC.
Maria Holm, redaktionschef Dagens ETC.
Eigil Söderin, nyhetschef Dagens ETC.
Ulrika Lindahl, redaktionssekreterare ETC förlag.
Bengt Nordin, chef för Katrineholms solcellspark.
Nina Koivisto, ekonomichef nya företag.
Gahangir Sarvari, utvecklingschef nya företag.
Ägare och ordförande i bolagen är **Johan Ehrenberg** (johan@etc.se)

ETC:s kundtjänst och ekonomiavdelning sitter även de på Södermalm i Stockholm, men på ett eget kontor.

FOTO: GUNILLA WELIN

Elproduktions personal arbetar på Egen El-Kullen i Katrineholm.

FOTO: KLARA STRANDBERG

I Malmö arbetar medarbetare på Dagens ETC och ETC Malmö.

På redaktionen i Örebro arbetar medarbetare på ETC Örebro och Dagens ETC.

FOTO: BEELY LOW

ETC El är vårt elhandelsbolag – som har det formella namnet Elhandel i Stockholm AB. 3 630 ETC-läsare har idag valt ETC El och företaget växer bra. Det betyder att minst 70 000 kronor varje månad går direkt till nya solceller. På helåret kommer bolaget att ha finansierat mer än 84 kW. De som väljer ETC El gör direkt klimatnytta. Elen är märkt Bra Miljöval och består av sol, småskalig vattenkraft och vind.

ETC Sol AB är vårt bolag som ger ut andelar i våra solcellsparkar till dem som vill spara pengar i sol. Bolaget har en säker intäkt via solcellerna och kan ge 2 procent i ränta till varje andelsägare.

ETC Mobil är ännu inget bolag utan sköts av ETC Utveckling. Det här är en försöksverksamhet som vi kommer att satsa rejält på i höst. 500 kunder ska bli 1 500 och

därmed skaka om lite i den klimatförstörande mobilbranschen.

ETC Klimatkompensation är en sajt där ETC-läsare klimatkompenserar sina flygresor, bilresor och matintag. Det är nystartat och går riktigt bra. Målet är att kunna ge minst 300 000 till solcellsparkerna i år, och hittills ligger vi på budget. ETC Klimatkompensation har inga kostnader idag, så alla intäkter går oavkortat till Elproduktions solcellsparkar.

Varuhuset ETC.se är vårt webbvaruhus som säljer kloka, klimatsmarta saker, men också våra böcker och biljetter till våra evenemang. Varuhuset har inga direkta anställda och går i princip runt varje år. Målet är att sprida goda produkter i samarbete med andra som gör dem, inte jaga vinst.

Ja, det var alla bolag och verksamheter. Om ett halvår tror vi det är ännu fler!

EKONOMI OCH SPRIDNING

ETC-bolagen har hittills i år omsatt 60 miljoner kronor och har ett gemensamt överskott på 900 000 kronor. Målet är att under helåret omsätta 100 miljoner och ge ett samlat överskott på 4 miljoner varav 2,6 går till återbetalning av läsarlån och 1,4 går till investeringar i nya solceller.

ETC-tidningarna har idag 27 000 prenumeranter och en samlad webbläsning på en miljon unika läsare per månad.

Antalet personer som är med och lånar ut till verksamheten är i dag 1 340 st.

Lägger vi samman alla kunder som väljer en eller flera delar av ETC så handlar det idag om runt 85 000 personer.

Stort tack för det förtroendet!

NYHETSBIIDEN

Plats: Mount Aso på den japanska ön Kyushu
Fotograf: AP/TT

VULKANUTBROTT

■ På bilden, som släpptes av Vulkanmuseet i Aso, stiger en pelare av svart rök mot himlen från vulkanen Aso på den japanska ön Kyushu. Utbrottet, som inträffade under natten mot måndagen svensk tid, avfytrade svart och vit rök två kilometer upp i himlen.

Efter utbrottet höjde Japans meteorologiska myndigheter sin varningsnivå för vulkanisk aktivitet till tre på en femgradig skala, vilket innebär en varning för människor att närma sig vulkanen. Inledningsvis fanns det dock ingen anledning att evakuera.

1592

- Utspridda över Japans öar finns över hundra aktiva vulkaner. Aso är inte bara Japans största aktiva vulkan utan även en av de största i hela världen. Bergets topp ligger 1 592 meter över havet. Vulkankratern, eller calderan som den kallas, mäter 25 km rakt över från norr till söder och 18 km från öst till väst. Asos nuvarande caldera bildades enligt Wikipedia, för 90 000–300 000 år sedan.

Samtal mellan Ryssland och Ukraina

■ Ryssland och Ukraina närmar sig en överenskommelse om att dra tillbaka de tunga vapnen från frontlinjen i östra Ukraina. Det meddelade den tyska utrikesministern Frank-Walter Stenning efter ett möte med ryska, ukrainska och franska ministrar i söndags. Enligt TT har Ryssland och Ukraina också enats om att inte fler minor ska läggas ut, och att vapenvila som har pågått i två veckor ska fortsätta. Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov påpekar dock att vissa tvister återstår att lösa.

BILD: RICHARD SHIRO/AP/TT

Donald Trump

30

... procent. Så stort är nu stödet för Donald Trump, enligt en sammanställning som den oberoende sajten Real Clear Politics har gjort. I morgon möts han och tio andra av de republikanerna som vill bli partiets presidentkandidater i en direktsänd tv-debatt. Fastighetsmagnaten Donald Trump är den som enligt opinionsmätningarna har allra störst stöd.

”Labour-partiet är nu ett hot mot vår nationella säkerhet, vår ekonomiska säkerhet och din familjs säkerhet.”

Storbritanniens premiärminister David Cameron twitterar efter att det blev klart att Jeremy Corbyn valts till Labours nya partiledare. Ord som snart möttes av kritik om att David Cameron har gått för långt, samtidigt som också hans parti, de konservativa, skrev ungefär samma sak från det officiella twitterkontot: ”Labour är nu en seriös risk för vårt lands säkerhet”.

LÖSER MATPROBLEM. Silveira Sinorita, 34, överlever helt och enbart tack vare sina stadsodlingar.

FOTO: JEFFREY MOYO/IPS

Matbristen får fler att odla själva – mitt i stan

HARARE Allt fler stadsbor i södra Afrika ägnar sig åt stadsodlingar för att kunna dryga ut sitt matförråd. FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation beräknar att det kommer att finnas 35 miljoner stadsbönder i Afrika om fem år.

Förskoleläraren Agness Samwenje i Harare-förorten Mufakose tillhör den växande skaran som inte får lönen att räcka till. Hon har en egen odling på en utnyttjad bit mark i Harare.

– Min lilla odling drygar ut maten till mig och mina tre barn, eftersom lönen inte räcker till sedan min man dog för fyra år sedan. Efter att jag började odla på mitt lilla fält här i staden behöver jag lägga mycket mindre pengar på mat, säger hon.

Andra, som arbetslösa Silveira Sinorita, 34, överlever

helt och enbart tack vare sina stadsodlingar.

– Jag odlar egen potatis, bönor, grönsaker och majs, och kan sälja överskottet. Det här har blivit lösningen på mina matproblem, säger Silveira Sinorita.

Boskap inne i städerna

I städer som Kampala i Uganda och Yaoundé i Kamerun har många stadsodlare gått ett steg längre och även skaffat sig egen boskap inne i städerna. Fenomenet med stadsodlingar har spridit sig snabbt i stora delar av Afrika, som en konsekvens av stigande matpriser och brist på mat. FN:s livsmedelsorgan FAO varnar samtidigt för att många fattiga i världens städer är särskilt sårbara för matbrist.

Många myndigheter är samtidigt fientligt inställda till stadsodlingarna, eftersom de menar att odlingarna anläggs på kommunalt ägd mark utan tillåtelse.

Den zambiske utvecklings-

Min lilla odling drygar ut maten till mig och mina tre barn

Agness Samwenje

experten Mulubwa Nakalonga menar att ju fler som flyttar till städerna, desto större konkurrens blir det om de begränsade resurserna.

– Urbaniseringen ökar då fler från landsbygden söker sig till städerna i jakt på arbeten som de däremot nästan aldrig hittar. De börjar då odla på offentlig mark för att kunna överleva, eftersom de saknar pengar att köpa mat, säger Mulubwa Nakalonga.

Även om många myndigheter är motståndare till stadsodlingarna, så finns det även städer där myndigheterna ser saken annorlunda. Ett exempel är Kapstaden i Sydafrika, där myndigheterna har slagit fast att stadsodlingarna är viktiga för att bekämpa fattigdomen och för att skapa arbetstillfällen.

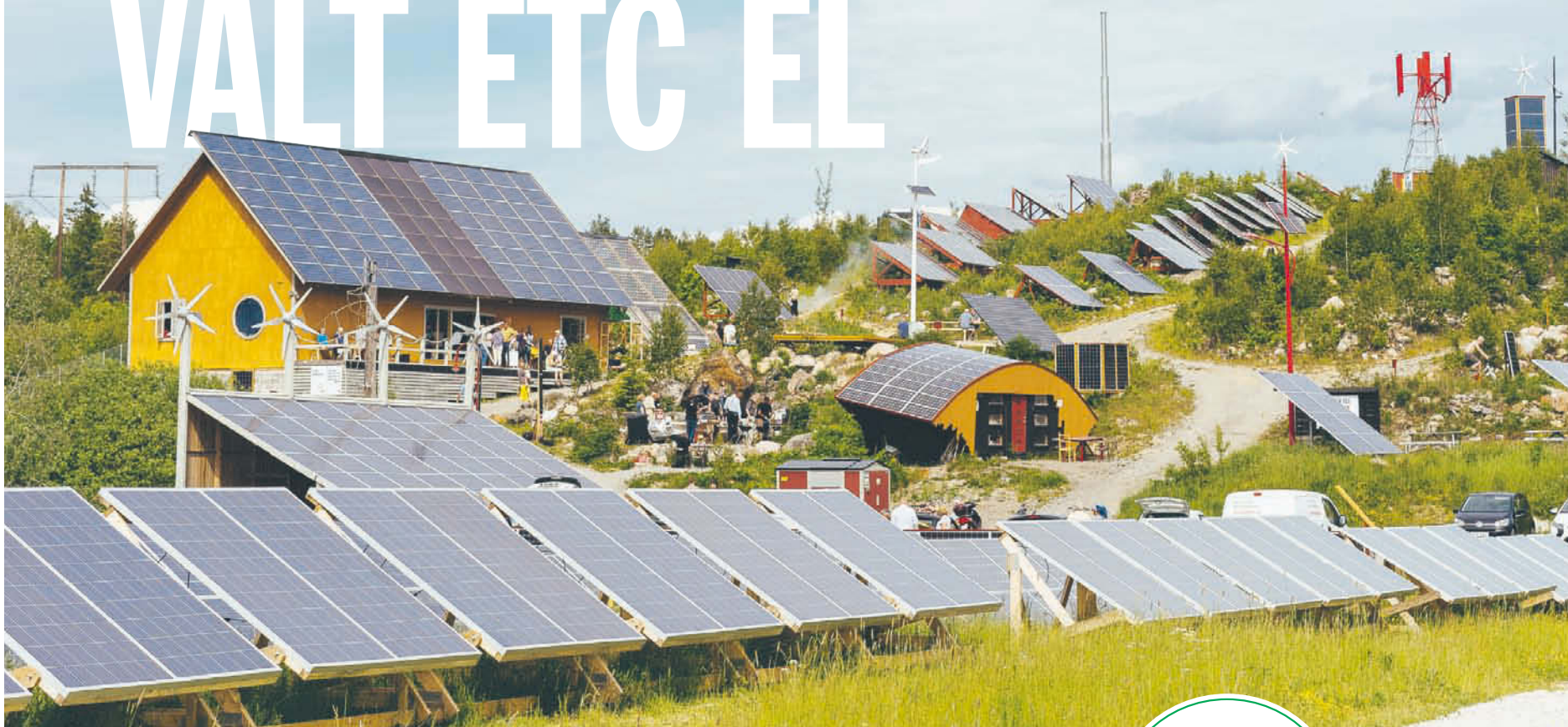
FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO, stödjer program i vissa länder som syftar till att tillvarata fördelarna av stadsodlingar. I Kongo-Kinshasa finns exempelvis ett program där bönder som flyttat in till städerna från landsbygden ges möjlighet att utnyttja sina kunskaper. Landets stadsodlare kan enligt FAO sälja närmare 90 procent av sina skördar i butiker och på lokala marknader, och denna mat är ett viktigt bidrag till alla människor som flyttar in till städerna för att undkomma konflikter på landsbygden.

Jeffrey Moyo/IPS

NU HAR ÖVER

3630

ETC LÄSARE VÄLT ETC EL

Det här kanske låter lite för dig som inte jobbar med el men just nu är faktiskt ETC el det elbolag som växer mest i Sverige. Och det tycker vi är roligt eftersom det betyder att vi tillsammans gör nytta.

3000 kunder betyder att vi varje månad kan sätta upp ytterligare ett 18 m långt rack med solceller för det är så ETC el fungerar.

Varje månad går 19 kr till nya solceller

av din räkning och all vinst på årsbasis går samma väg. Varje kWh el du använder betyder att du är med och löser världens stora klimat och energiproblem, bit för bit.

Att vi sen bara har rörligt pris och bara levererar Bra Miljövals märkt el är kanske ingen nackdel det heller.

BYT TILL ETC EL – om du vill göra dubbel nytta.

Genom att välja el märkt med Bra Miljöval gör du en stor insats för miljön på ett enkelt och billigt sätt. Du får bara el från förnybara källor som vindkraft, vattenkraft och solkraft.

Ja jag vill teckna ett avtal med ETC EI!

Fast avgift 49 kr/månad inkl moms. Rörligt pris*.

Ja, jag vill göra lite extra nytta och vill betala 10 kr/månad i solcellstillägg.

En summa som oavkortat går till att sätta upp fler solceller i våra parker.

FÖR- EFTERNAMN

PERSONNUMMER

GATUADDRESS

POSTADDRESS

E-POSTADDRESS

TELEFONNUMMER

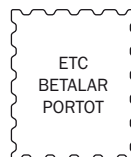

Jag lämnar härmed fullmakt till ETC EL, eller den ETC EL förordnar i sitt ställe att:

- Inhämta uppgifter om mitt nätabonnemang, samt vilken min befintliga och eventuellt kommande elleverantör är, från min nätleverantör.
- Inhämta uppgifter om mitt elavtal från min elleverantör.
- Säga upp mitt befintliga elavtal.

SIGNATUR

ORT OCH DATUM

ETC EL

Box 4403
102 68 Stockholm

*Rörligt pris på el per kWh. Det är vårt inköpspris plus 4 öre/kWh i påslag + skatt och elcertifikat. Nätavgift tillkommer.

George Monbiot om Torys lobbyism mot luftföroreningslagar

POLITIK Den brittiska regeringens försök att försvaga EU:s lagstiftning om begränsning av giftiga föroreningar skulle inte finnas i något valmanifest. De avslöjar ett parti som verkar i kolbolagens intressen snarare än allmänhetens.

ANALYS

Det är intressant att notera hur lätt den moderna konservatismen urartar till ett försvar för bolagens förbrytelser. Med det menar jag inte försvar för bolag i allmänhet, vilket man kanske förväntar sig av en politisk rörelse som rättar sig efter kapitalet och maktens intressen, utan för de värsta bolagen i synnerhet. Det är inte att ta ställning för bolagen, eftersom främjande av dålig verksamhet undergräver mer ansvarstagande företags position. Det är ett beslut ta parti för de värsta kapitalisterna mot de bättre kapitalisterna.

Eftersom den här sortens politik inte står med i någons valmanifest, och ingen skulle försöka försvara den offentligt, är den ett klassiskt tecken på politisk korruption. Med det menar jag att representera anonyma och särskilda intressen, snarare än att representera antingen sina

valkretsar eller nationen som helhet. När man ser någon kämpa för de värsta bolagsaktiviteterna misstänker man att inflytandet varit till salu, att bolagens partifinansiering utnyttjas eller att särskilda tjänster utlovas genom manliga nätverk och andra forum för elitens transaktioner.

OFTA VINNER, på båda sidor Atlanten, de värsta bolagen. Skälet är enkelt: det är de som spenderar pengar på politik. Man behöver inte betala för politik som följer allmänhetens intressen, däremot behöver man spendera ordentligt på politik som skadar de allmänna intressena, annars går den inte igenom. Om ett företag spenderar frikostigt på lobbying och finansiering av kampanjer beror det troligen på att det vill ha något som ingen som är vid sina sinnens fulla bruk skulle välkomna. Ju dyrare politiken blir, desto bättre går det för de allra mest ansvarslösa företagen.

Det senaste exemplet är den brittiska regeringens förstulna lobbying för att försöka, å kolindustrins vägnar, försvaga europeiska föreskrifter om luftföroreningar.

Innan jag går vidare bör jag påpeka att dagens kolindustri bär få likheter med gamla tiders kolindustri. Det finns

bara en underjordsgruva kvar i Storbritannien och den stängs i slutet av året. Alla andra är dagbrott: landskapsförstörelse i mardrömsskala, som de flesta drabbade samhällen motsätter sig.

Dagbrott har enorm påverkan på miljön, men ger bara ett litet antal arbetstillfällen. Disproportionen mellan påverkan och sysselsättning kan bara jämföras med superträlare och fåruppfödning i högländerna. När den här regeringen ingriper å kolindustrins vägnar, gör den det som representant för de som äger och driver den, snarare än för den lilla spillra arbetskraft som finns kvar, vilken det konservativa partiet har bekämpat i årtal.

Att lobbyismen ägde rum i det fördolda och försökte undergräva föreskrifter som redan är urvattnade av bolagens tryck bidrar till intrycket att detta var ett ingripande mot Storbritanniens befolkning, snarare än å dess vägnar.

Lobbyismen ägde rum i kölvattnet av en lång rad nya vetenskapliga upptäckter om luftföroreningars påverkan på människors hälsa. Om regeringen lyckas urholka de gemensamma föreskrifterna om föroreningar kommer den troligen bli skyldig till dödsfall som annars skulle ha kunnat förhindras. Studier hävdar att dessa dödsfall kommer att vara koncen-

trerade till landets fattigare områden.

De senaste rönen vittnar om en koppling mellan luftföroreningar och tidigt inträde av demens. De är publicerade i en av många färska artiklar som visar ett starkt samband mellan höga nivåer av föroreningar och kognitiva försämringar. Andra visar till exempel snabbare förlust av hjärnvolym hos äldre, försämrad verbal IQ bland små barn och sämre resultat i uppmärksamhets- och minnestester bland skolbarn.

DE HÄR STUDIERN ökar på en redan omfattande litteratur om annan hälsopåverkan, såsom lägre födselvikt, försämrad lungutveckling bland barn i förorenade områden, astma, hjärtattacker, stroke, cancer i lungor och urinblåsa samt högre mottaglighet för både allergier och infektionssjukdomar. Röstade du på det? Nej, jag tänkte väl det.

Innan ett regeringsutskott för första gången tar hänsyn till påverkan av kvävedioxid, kommer den beräknade dödsiffran i Storbritannien sannolikt att stiga från 29 000 personer om året till runt 60 000. I London uppskattas antalet för tidiga dödsfall som kan tillskrivas luftföroreningar till 9 400 om året, vilket är högre än antalet dödsfall som kan tillskrivas rökning (8 400).

Premiärminister David Cameron. Bilden är manipulerad.

UNKEN LUKT AV POLITISK KORRUPTION

Den etiska skillnaden är självklar. Även om frågan kompliceras av marknadsföring, beroende och passiv rökning, involverar det ofta en grad av val att utsetta sig för tobaksrök. Vi kan inte välja huruvida vi vill utsätta oss för luftföroreningar.

VARFÖR ÄR INTE DET HÄR en skarp politisk fråga? Delvis, tror jag, på grund av den utbredda uppfattningen att problemet löstes för många år sedan. Titta på tidiga fotona av brittiska industristäder.

Smog och dimma orsakade av föroreningar (rökpartiklarna blir de kärnor runt vilka vattenånga kondenseras) var vanliga inslag i stadslivet. Så här beskriver Charles Dickens dem i öppningssidorna av *Bleak House*:

”Rök sjunker ned från skorstenarna och skapar ett mjukt svart duggregn, med flagor av sot i sig, stora som fullvuxna snöflingor – de sörjer, kan man tänka sig, att solen dött ... Dimma överallt. Dimma uppströms, där floden flyter bland gröna holmar och ängar; dimma nedströms, där den böljar smutsig bland raderna av fartyg och strandkantens föroreningar från en stor (och smutsig) stad ... Dimma i ögonen och halsarna på urgamla Greenwich-pensionärer, som sitter och rosslar vid den öppna spisen på sina avdelningar ...”

Londonsmogen 1952 – som dödade omkring 4 000 personer men så småningom hjälpte fram våra lagar om ren

Dagbrott har enorm påverkan på miljön, men ger bara ett litet antal arbetstillfällen.

luft – var en av många sådana händelser, om än särskilt allvarlig. Den dödligaste komponenten var svavelföroreningar från kolbränning, vilket är vad Westminster-regeringens hemliga lobbying nu försöker avreglera.

ENLIGT STEPHEN MOSLEY vid Leeds Beckett University brukade bronkit kallas ”engelska sjukan”. För de som överlevde det urbana livets övriga plågor fanns stor chans att den smutsiga luften gjorde slut på dem. I en del städer var problemet så allvarligt att det verkar ha bidragit till den höga nivån av raket: röken gjorde att barnen inte fick tillräckligt med solljus. (Raket orsakas av brist på D-vitamin, vilket man vanligen får genom solljus eller i kosten. Sjukdomen är nu på väg tillbaka i Storbritannien, men i mindre skala. Ett av skälen är att

en del barn sällan vistas utomhus.)

Den mörka affärskostymen (från början kallad Manchesterkostymen) användes i vida kretsar eftersom smutsen från det konstanta regnet av sotflagor inte syntes på den. Om man gick ut klädd i ljusa eller bleka färger dröjde det inte länge innan man såg ut som att man hade klättrat ut ur en kolgruva.

Det har skett stora förbättringar de senaste 60 åren, även om de nu delvis vänder om igen på grund av det växande antalet dieselmotorer.

Världshälsoorganisationen uppskattar att luftföroreningar kostar Europa omkring 1 400 miljarder pund om året, vilket motsvarar ungefär en tiondel av kontinenten-

tens BNP. Jag är tveksam till både principen att och metoderna för att omsätta människors hälsa och liv i pengar, men det råder liten tvekan om att föroreningarna innebär stora kostnader för samhällsservicen, affärlivet och, framför allt, de som drabbas av dem. Föroreningar skadar både produktiviteten och regeringens finanser: det ingår absolut inte i ett konservativt partis åtaganden att skydda dem.

FÖRESTÄLL DIG HUR det skulle se ut om det här hade stått med i Konservativa partiets valmanifest:

”Vi kommer att utöva påtryckningar på Europeiska unionen, å förorenande industriernas vägnar, för att de ska dra in på de föreslagna rökkontrollerna, vilka utsätter människor för fara, hotar den kognitiva hälsan bland både barn och vuxna och skadar landets konkurrenskraft.”

Eftersom det är osannolikt att en sådan politik skulle tillkännages offentligt kan utövandet av den tolkas som ett angrepp mot demokratin. Det påminner oss om att korruption, liksom föroreningar, inte är enbart förbehållet historien eller andra delar av världen: det är en stark kraft i även i Storbritannien. Liksom föroreningar sipprar den in i våra liv, osynlig men genomträngande.

George Monbiot

Översättning: Jenny Cleveson

**Gör skillnad
för människor
på flykt.**

Röda Korset finns på plats i krigets Syrien och vid Medelhavets stränder. Vi delar ut mat, vatten, babypaket, sovsäckar, tvål och erbjuder sjukvård, stöd och tak över huvudet. Vi finns även på asylboenden i Sverige. Ditt stöd behövs och gör skillnad. Sms:a **AKUT FLYKT** till **72 900** och skänk 100 kr, swisha valfritt belopp till **123 555 77 64** eller skänk pengar via redcross.se

Genom att skänka en gåva godkänner du att Röda Korset får kontakta dig. Vi följer personuppgiftslagen.

FAKTA

Studien Taming the energy use of gaming computers

- Studien är utförd på Lawrence Berkley National Laboratory i Kalifornien och publicerades nyligen i tidskriften Energy Efficiency.
- Författare är energiforskaren Evan Mills och hans son Nathaniel Mills.
- Studien undersöker den sammanlagda globala energitågningen för speldatorer och hur mycket energi som skulle kunna sparas på området.

Genom att byta ut energislukande delar lyckades forskarna halvera energiförbrukningen. "Den stora poängen här är att spelare inte behöver offra prestanda för att spara energi. Man kan både äta kakan och ha kvar den", säger forskaren Evan Mills.

DATASPELANDET SLUKAR STORA MÄNGDER ENERGI

”Spelare behöver inte offra prestanda för att spara energi”

DATA Speldatorer är riktiga energislukare. En enda speldator drar lika mycket el som sju kylskåp. Men med energisnåla komponenter kan upp till 75 procent av energin sparas.

– Det är helt otroligt att en så stor förbisedd energibesparing finns rätt under näsan på oss, säger forskaren Evan Mills.

När forskaren Evan Mills skulle hjälpa sin son Nathaniel att bygga en speldator reagerade han på att de olika komponenterna var väldigt strömkrävande. "Vi håller på att bygga ett kraftverk", tänkte han. Far och son började därför att mäta och undersöka hur mycket ström en speldator drar och hur mycket el som kan sparas med energisnåla komponenter. Nu har slutsatserna presenterats i en studie från Berkley lab vid University of California.

– En miljard människor i världen spelar dataspel idag, och

en genomsnittlig speldator drar lika mycket som tre kylskåp, säger Evan Mills i en artikel på Berkley labs nyhetssida.

Eller snarare sju gånger mer än ett nyare, elsnålt kylskåp. Energiförbrukningen ligger på omkring 1 400 kWh per år enligt Mills studie, sex gånger mer än en vanlig dator.

”Både äta kakan och ha kvar den”

Jämfört med en konventionell surfdator är en speldator rena racerbilen. Trots att speldatorer bara utgör 2,5 procent av alla datorer förbrukar de 20 procent av elen, motsvarande 75 terawattimmar (TWh) totalt 2012. Fortsätter försäljningskurvan peka uppåt som idag kommer speldatorerna ha fördubblat energiförbrukningen om fem år.

– Den goda nyheten är att det finns stora möjligheter – för konsumenter, tillverkare och beslutsfattare – att spara energi, säger Evan Mills i artikeln.

Evan och hans kollegor satte ihop fem speldatorer med

olika komponenter och såg att minnen, processorer, skärmar och annan kringutrustning hade väldigt olika energiförbrukning. Exempelvis kan ett grafikkort dra allt mellan 50 och 500 watt.

– Den stora poängen här är att spelare inte behöver offra prestanda för att spara energi. Man kan både äta kakan och ha kvar den. Dessutom var de energisnåla systemen både tystare och blev mindre varma, vilket är en fördel för de som spelar, säger Evan Mills.

40 kraftverk skulle kunna skrotas

Genom att byta ut energislukande delar lyckades forskarna halvera energiförbrukningen. När de sedan ändrade driftinställningarna till vissa komponenter lyckades de få ner elförbrukningen ytterligare, med sammanlagt 75 procent.

Evan Mills har räknat ut att en energieffektivisering av världens speldatorer skulle ge en energibesparing på 120 TWh till år 2020. Enligt studien "Taming

the energy use of gaming computers" innebär det att planerna på 40 nya kraftverk på vardera 500 megawatt skulle kunna skrotas – en besparing värd 100 miljarder kronor.

Inget avancerat

Även hushållen kan spara upp till någon tusenlapp på att byta till strömsnåla datorer, upp till någon tusenlapp per dator enligt en uppskattning från SVT.

David Rinman på nätdatorbutiken Komplet menar att vem som helst med lite guidning eller en manual kan byta ut delar i en dator.

– Det krävs ingen avancerad teknisk kompetens. Det viktiga är att hantera delarna försiktigt

och undvika statisk elektricitet, säger han.

Numera står energiförbrukningen angiven på de flesta datorkomponenter som säljs.

En miljard människor spelar dataspel idag, och en genomsnittlig speldator drar lika mycket som tre kylskåp.

Evan Mills

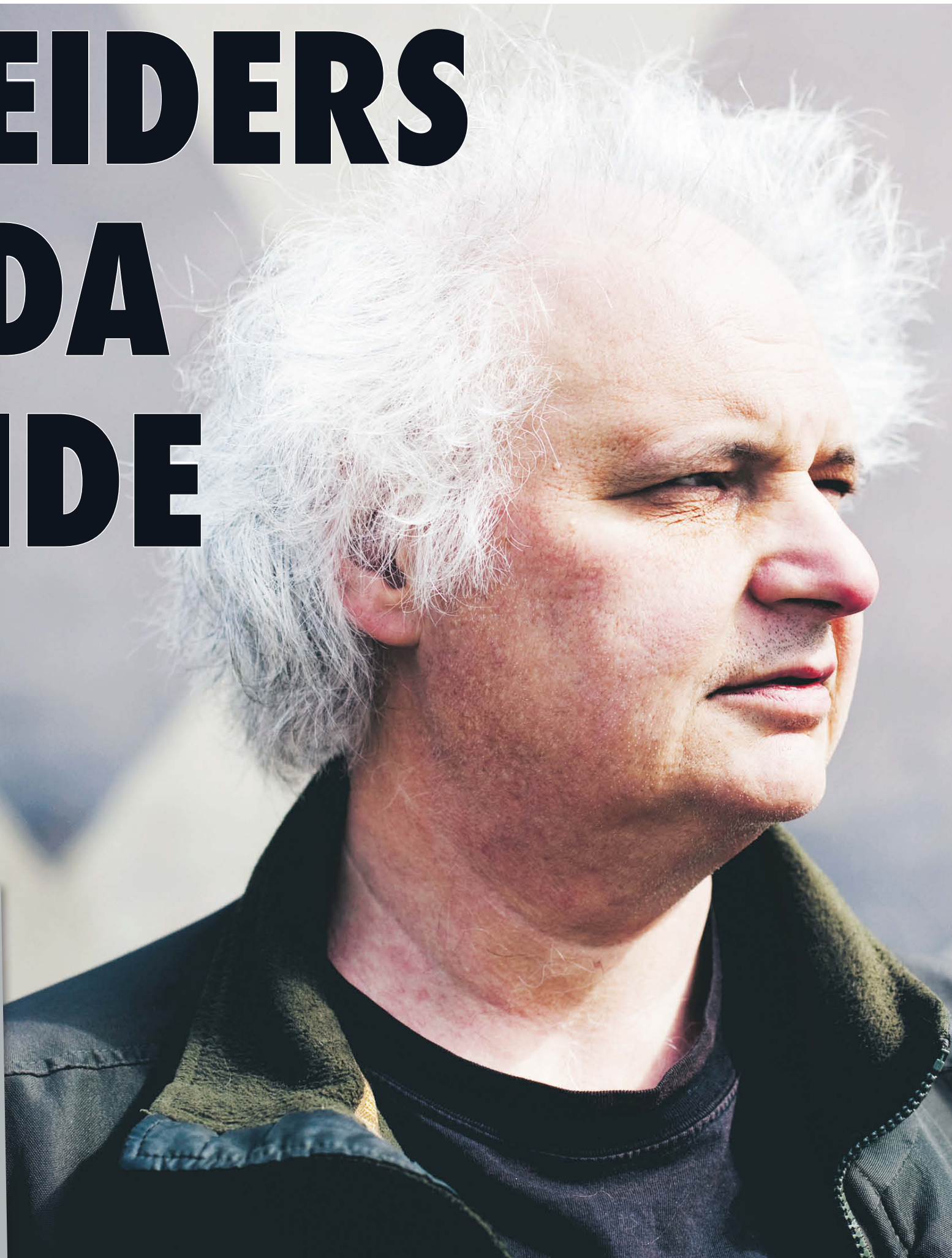
På särskilda hemsidor kan man skriva in vad datorn innehåller och få fram effekten den använder, berättar David Rinman.

– Generellt kan man säga att nyare hårdiskar utan snurrande delar förbrukar mindre el. Det är också bra att investera i ett strömsnålt nät-aggregat, helst ett med passiv

kylning utan fläktar. De drar ännu mindre el, säger David Rinman.

Karin Holmberg

GREIDERS RÖDA GUIDE

GÖRAN GREIDER

STÄDERNA SOM
MINNS JOE HILL

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

BIOGRAFI. "Städerna som minns Joe Hill vill visa att vi kan förändra samhället även när det ser som mörkast ut – bara vi organiserar oss. genom boken", skriver Rasmus Landström.

Rasmus Landström läser Göran Greiders nya bok om Joe Hill

BOK Det går att förändra samhället även när det ser som mörkast ut – bara vi organiserar oss. Rasmus Landström hittar en pärla i Göran Greiders *Städerna som minns Joe Hill*. En svensk-amerikansk historia.

Det är faktiskt lite synd om Göran Greider. Bara några månader innan han ska publicera sin bok om Joe Hill dimper den amerikanska tegelstenen *Joe*

Hill. Mannen som aldrig dog av William M. Adler ner i Sverige. En bok som innehåller ett gigantiskt avslöjande. 1915 avrättades fackföreningsaktivisten Joe Hill, dömd för ett dubbelmord som många anade att han var oskyldig till. Bevisen mot honom var svaga men Hill uppträdde märkligt under rättegången, och enligt vissa hade Salt Lake Citys borgerskap riggat den. Men fram till 2011, då Adlers biografi kom i USA, var Hills oskuld bara en hypotes. Det

Adler gjorde var att han lade fram bevis – som troligen skulle ha hållit i rättegången – för att Hill inte var på plats när mordet ägde rum. Dessutom visade

han, genom briljant detektivarbete, vem som var den verkliga mördaren.

Som sagt: stackars Greider. Hans bok kommer onekligen i

skuggan av Adlers. Extra synd är det eftersom *Städerna som minns Joe Hill*. En svensk-amerikansk historia är något av en pärla den med, fast på ett annat sätt. Om Adlers stora förtjänst – förutom avslöjandet – var den psykologiskt komplexa bilden av Hill är Greiders att han lyckas fånga Hills samtid. Lite märkligt kan tyckas – att det är den svenska biografien som bäst fångar Amerika. Men så är det. *Städerna som minns Joe Hill* skulle kunna ha Greiders guide

JOE HILL

- Joel Hägglund (1879–1915) föddes i Gävle men emigrerade till USA 1902. Där bodde han bland annat i Chicago och San Pedro och arbetade med att tvätta spottkoppar. Kort efter ankomsten kom han i kontakt med IWW och blev känd som en duktig organisatör. Efter några år började han skriva visor åt facket som blev enormt populära.
- 1915 avrättades Hill anklagad för mordet på en butiksägare och hans son. I efterhand har han blivit en ikon inom vänstern och han har hyllats av personer som Bob Dylan, Bruce Springsteen och Stig Dagerman.

Detta är knappast något nytt för den som brukar läsa Greiders ledare här i ETC. Men det är sällan han säger det med samma övertygelse – budskapet går som en vibrerande stålbjälke

BILD: SOFIA RUNARSDOTTER OCH TT

till det röda USA som alternativ undertitel.

AMERIKA I BÖRJAN av 1900-talet var ett nybyggerland dit svenskar reste för att skapa en ny framtid. För de flesta idag är det den mobergska bilden av fattigbonden som åkte för att bli settler som symboliserar emigrationen. Det är dock en missvisande bild. Den absoluta majoriteten av svenskarna var arbetare som hamnade i städerna. Där kunde de få jobb i en verkstad eller vid järnvägen, kvinnorna som husjungfrur eller prostituerade. Kanske gick de

också med i Industrial Workers of the World – en fackförening som organiserade de längst ner på arbetsmarknaden. Det gjorde Hill när han kom till landet 1902.

DET GREIDER alltid har gjort bra i sina biografier är att dra paralleller mellan då och nu. I början av Städerna som minns Joe Hill konstaterar han att Hill levde under en tid som är påfallande lik den nyliberala. Början av 1900-talet var en tid av ekonomisk liberalism med låga skatter, många nyrika och migrantarbetare som översvä-

Han har själv alltid haft något godmodigt över sig, även när han skriver om svåra ämnen.

made arbetsmarknaden. Under strejker kallade arbetsgivare ofta in privata vaktbolag. Det är i detta sammanhang vi måste se det osannolika och obändiga i Hills karaktär. Han organiserade tiggare och arbetslösa med

ett leende på läpparna, ställde sig på en tvållåda och tog ton trots att batongslagen haglade. För honom var socialismen något skulle sjungas fram.

DET ÄR HELT uppenbart att Greider känner igen sig. Han har själv alltid haft något godmodigt över sig, även när han skriver om svåra ämnen. Den amerikanska arbetarrörelsekulturen passar honom därför som hand i handsken, och det är det som gör boken så bra. Städerna som minns Joe Hill vill visa att vi kan förändra samhället även när det ser som mörkast ut – bara vi or-

ganiserar oss. Detta är knappast något nytt för den som brukar läsa Greiders ledare här i ETC. Men det är sällan han säger det med samma övertygelse – budskapet går som en vibrerande stålbjälke genom boken.

EN SAK TILL bör nämnas. Greider har faktiskt en egen teori om rättegången. Han tror att anledningen till att Hill uppträdde så mystiskt var att han hade en homosexuell relation som han ville dölja. Till skillnad från Adler kan han inte bevisa sin tes, men som läsare är jag rätt övertygad.

Rasmus Landström

oerhört fritt efter gogol
manus & regi: andreas boonstra

premiär 17 okt kl 19.00

spelas fram till 27 nov

moment:teater

www.moment.org.se

Elton John vill ha möte med Putin

■ Sångaren Elton John har sagt till BBC att han gärna skulle vilja ha ett möte med Vladimir Putin om homosexuellas rättigheter i Ryssland.

– Han kanske skulle skratta bakom ryggen på mig efter att han stängt dörren och kalla mig en idiot, men då kan jag i alla fall tänka att jag har försökt, sade John till BBC.

Just nu är Elton John i Ukraina, där han bland annat har träffat president Petro Porosjenko för att kräva ett starkare stöd till hbtq-personer i landet.

550 330

... kronor, så mycket betalade Minecraft-skaparen Notch för en standupshow med Johan Rheborg och Henrik Schyffert i en onlineauktion. Alla pengar, plus 50 000 kronor var från Schyffert och Rheborg, går direkt till Röda Korset.

Whitney Houston.

Whitney Houston turnerar igen

■ Sångaren Whitney Houston gick bort 2012, men nu planeras en ny turné för världsstjärnan – som hologram. Det skriver Rolling Stone. Bakom planen står hologrambolaget Hologram USA och Houstons syster Pat.

– Detta är en fantastisk möjlighet för fans att få se en ny version av en av världshistoriens mest hyllade kvinnliga artister, sade Pat Houston i ett pressmeddelande.

Jonas Gardell.

”Det finns ögonblick som definierar en hel generation. Hur vi handlar i en viss specifik situation avgör hur historien ska döma oss. Om våra barn och barnbarn ska titta på oss och säga: Hur kunde ni låta det ske? Hur vi väljer att agera just nu mot de flyktingar som behöver vår hjälp, är ett sådant ögonblick.”

Så säger Jonas Gardell, en av de artister som medverkar i Hela Sverige skramlar, en konsert till förmån för människor på flykt. Konserten ska hållas i Globen den 29 september och biljettintäkterna går till UNHCR.

30

• Så många år fyller Bechdeltestet i helgen. Testet, som handlar om att uppmärksamma kvinnlig representation i filmer, klaras av alla filmer där två kvinnliga, namngivna, karaktärer pratar med varandra om någonting annat än män.

Girlhood, från 2014, klarar Bechdeltestet.

OVIKTIGT VETANDE

Det hundra-åriga kriget varade i **116 år**

Har vi missat några oviktiga saker?
Hör gärna av dig med tips till dagens@etc.se

9	7	2	4	8	5	6	3	1
8	6	1	7	3	5	4	9	6
5	4	3	1	9	6	8	2	7
1	9	5	6	4	4	8	3	3
6	2	2	7	3	3	1	9	5
9	4	2	4	8	4	6	2	2
7	3	3	8	5	1	9	6	3
4	4	8	6	2	2	1	3	3
2	1	1	7	3	6	3	3	8
3	3	5	3	6	9	7	6	3

Lösning Mellan

9	7	8	1	5	3	6	2	4
2	1	5	6	4	9	8	7	3
4	3	6	7	8	2	5	1	9
7	6	3	8	9	1	2	4	5
8	2	4	5	6	7	3	9	1
1	9	3	2	4	4	7	6	8
6	8	2	9	1	5	4	4	7
5	5	6	2	9	1	5	4	4
3	3	6	7	4	3	6	1	8
4	3	4	1	2	1	8	7	6

Lösning Mellan

BILD: MAX GUSTAFSSON

WWW.MAXGUSTAFSSON.SE

SUDOKU

Mellan

9	5	6	8			1		
2		1		3				
7	3					8	9	
8				2				
		3				4		
				6				7
6	1					3	4	
				4		5		2
		9			1	8	7	6

Mellan

4				7				3
	5			9	3			
			1	2	6	8		
2			6				3	
	6	1				4	2	
	8			9				1
	2	8	9		1			
			3	2			9	
1				8				6

KLART JAG VILL PRENUMERERA!

DAGENS ETC – DEN RÖDA DAGSTIDNINGEN FÖR EN GRÖNARE VÄRLD

Jag vill prenumerera för 224 kronor i månaden (papper måndag-fredag, digital lördag)

Jag vill prenumerera för 199 kronor i månaden (digital måndag-lördag)

Jag väljer autogiro   Jag väljer faktura   Helår   Halvår   Kvartal

NAMN _____

GATUADDRESS _____ POSTADDRESS _____

TELEFON _____ MEJL _____

ETC BETALAR PORTOT

ETC Svarspost
110 216 400
110 04 Stockholm

KOMMENTARER FRÅN FACEBOOK

Ebiljumspremierna väntar.
Bild: Gorm Kallstedt/TT

Miljöbilspremien har redan tagit slut

Än en gång har supermiljöbilspremierna som regeringen instiftade 2011

Miljöbilspremien har redan tagit slut

Varje år avsätts en viss summa som betalas ut i miljöbilspremie. Syftet är att tillfälligt motivera människor att skaffa elbil i stället för en bensin- eller dieseldriven bil. Redan i april i år rapporterades att hälften av fonden använts och nu står det klart att den tagit slut redan i augusti. Men miljöminister Åsa Romson (MP) kan ändå lova att alla elbilsägare ska få sina pengar.

Lova Malin Lundquist

Jag väntar fortfarande på... Jag har ingen bil-alls-premien.

Ola Andersson

Är inte detta en jätkligt bra nyhet? Då har det ju sålts fler miljöbilar än beräknat!

Pär Österlind

Varför inte ta bort moms på dem som Norge gjort?

Det kunde varit jag. Det kunde varit vi.

Det är säkert lätt för många att sitta och raljera över andra människors flykt. För visst är det lätt att sitta här och inte kunna relatera. För alla som inte har ett uns av mänsklighet i sin själ. Vi andra ska ta emot varenda människa som kommer hit med insikt om en enda sak, skriver Jenny Bengtsson.

Nina Andersson

Tack för så fina ord som beskriver hur man gör det när man reagerar med ett stort och gott hjärta. Tusen tack till Dig, kram från mig själv och andra vänner!!!

Sickan Henni Evelyn Silvander

Håller helt med Jenny Bengtsson – de som inte har någon som helst medmänsklighet vet inte ett skit om hur dessa på flykt har det... Det är faktiskt människoliv det gäller och inga leksaker.

Jörgen Bernhardsson

Det är så vidrigt att det finns inte ord för det.

LEDARE, JENNY BENGTSSON. 2015-09-12 04:00

Det kunde varit jag. Det kunde varit vi.

Det är säkert lätt för många att sitta och raljera över andra människors flykt. För visst är det lätt att sitta här och inte kunna relatera. För alla som inte har ett uns av mänsklighet i sin själ. Vi andra ska ta emot varenda människa som kommer hit med insikt om en enda sak, skriver Jenny Bengtsson.

Antons

ETC rekommenderar

De gamla tänkarna är på väg tillbaka Alexander Bards horsnack är inte härlig frispråkighet

Alexander Bard kallade Gudrun Schyman för "hycklande hora" på Twitter. I Nyheter 24 förklarar han: "En hora är en person som säljer sin själ för pengar eller makt, vilket politiker och Gudrun gör." Bild: Leif R Jansson/TT

Alexander Bards horsnack är inte härlig frispråkighet

Alexander Bards horsnack är inte härlig frispråkighet

Alexander Bard är väl en skojig prick! Knäsig ansiktsbehåring, och så den där lustiga lederhosen-stilen: lite österrikisk sektledare goes körsjungande scoutgosse. Han är ju för härlig på tv också, i Idol-jury, där han verkligen piggar upp. Frispråkig! "Säger det alla tycker!" För någon vecka sedan piggade han upp lite alldeles extra! Då kallade han nämligen Gudrun Schyman för "hycklande hora", skriver Ida Kjellin.

Lisa Schröder

Nej men hörni, nu ska vi inte va sånna. Alexander Bard har bidragit med jättemycket för mänsklighetens bästa! Till exempel så har han... Alltså en gång så gjorde han... Men i alla fall så sjunger bakgrundskören i Crucified med Army of Lovers jätkligt bra.

Edvard All

Det ironiska i att Alexander Bard tycker Erman är narcissist.

GÖR SOM ÖVER 56 000 ANDRA OCH GILLA DAGENS ETC PÅ FACEBOOK
[FACEBOOK.SE/ETCTIDNINGARNA](https://www.facebook.com/ETCTIDNINGARNA)

Nytt nummer ute 23 sep!

VI ÄR

klokahem

EKOLOGI • INREDNING • BYGGNADSVÅRD • INSPIRATION

Pris 64,50 kr inklusive moms
NOK 75 • EUR 7,90
Nr 5 • 2015

BARNRUMMET
MÅLA OCH INRED
GIFTFRITT

KÖK - HYPERMODERN
BLICK MOT STENÅLDERN

Bygga i **HALM**
- VISST GÅR DET!

Skånehus
badar i ljus
Trälljlit - formbart
och energisnålt!

GUIDE
Ledlampan
- fördelar och nackdelar
(som också är fördelar)

HÖSTENS VACKRASTE
LAMPOR I GLAS OCH TRÄ

INTERPRESS 9022-05
7 388902 206458
RETURVECKA V 49

VILL DU MINSKA PÅ KÖTTET - VÄLJ BÖNAN!

PREN UME RERA!

- ✓ Gå in på www.klokahem.com klicka på Prenumerera
- ✓ **SMS:** Skicka "Pren 5 nr 289 kr! + namn + adress" till 070-750 58 49
- ✓ **MEJL:** kundtjanst@etc.se - ange namn och adress

TV & RADIO TISDAG 15 SEPTEMBER

De 12 apornas armé.

BILD: UNIVERSAL

Comandante.

BILD: NONSTOP

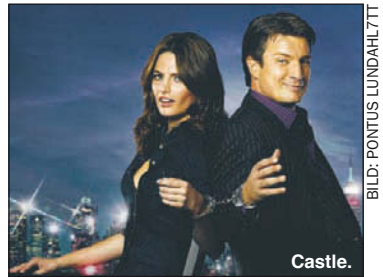
Malmöjubil mot PSG?

BILD: ANDREAS HILLERGREN

Hem till gården.

BILD: TV4

Castle.

BILD: PONTUS LUNDAHL/TT

SVT1

- 06.00 Rapport
- 06.05 Gomorron Sverige sammandrag
- 06.25 Gomorron Sverige
- 10.00 Fråga doktorn
- 10.45 Engelska Antikrundan
- 11.45 Divor i närbild
- 12.15 Aktivismens tid
- 12.45 Artityd perspektiv
- 12.50 Genikampen
- 13.50 Vem tror du att du är?
- 14.50 Matiné: En förtjusande fröken
- 16.30 Gomorron Sverige sammandrag
- 16.50 Fjällfolk
- 17.30 Sverige idag
- 18.00 Rapport
- 18.13 Kulturnyheter
- 18.25 Sportnytt
- 18.30 Regionala nyheter
- 18.45 Go'kväll
- 19.30 Rapport
- 19.55 Regionala nyheter
- 20.00 Tro, hopp och kärlek
- 21.00 Domstolen - friad eller fälld?
- 22.00 Sanningen om den perfekta dieten

Grantchester.

BILD: SHINE INTERNATIONAL

- 22.55 Grantchester
I byn Grantchester leder begravningen av en församlingsmedlem till att kyrkoherden Sidney Chambers blir involverad i en mordutredning. Sidney möter här kommissarie Geordie Keating för första gången, och det blir en konfrontation som så småningom ska leda till ett fruktbart samarbete.
- 23.40 Rapport
- 23.45 Nattfilm: De 12 apornas armé
- 01.50 Vår stora kärlek
- 02.45 Receptet på lycka
- 03.25 Plus

SVT2

- 08.15 Världens fakta: Cosmos
- 09.00 SVT Forum
- 12.00 Rapport
- 12.05 SVT Forum
- 13.25 Riksmötets öppnande
- 16.00 Rapport
- 16.05 Riksmötets öppnande
- 16.20 Vetenskapens värld
- 17.20 Nyhetstecken
- 17.30 Oddasat
- 17.45 Uutiset
- 18.00 Världens fakta: Cosmos
- 18.45 En man och hans bil
- 18.50 Gå fint i koppel
- 19.00 Vem vet mest?
- 19.30 Antikduellen
Två erfarna antikhandlare får en summa pengar i handen och några timmar på sig att handla. Vem gör de bästa fynden? Inköpen pågår under tre dagar och den fjärde dagen är det upp till bevis, när allt de har köpt säljs på auktion. Veckans duellanter Rikke Fog och Peter Ry ger sig ut på andra dagens inköpsrunda i trakterna kring Helsingør.
- 20.00 Doreen kommer hem
- 20.30 Fantastiska hus
- 21.00 Aktuellt
- 21.39 Kulturnyheter
- 21.46 Regionala nyheter
- 21.55 Nyhetssammanfattning
- 22.00 Sportnytt
- 22.15 Eastbound and down
- 22.45 Comandante
Under tre dagar år 2002 besöker Oliver Stone Kubas dåvarande ledare Fidel Castro. Stone ställer oväntade och obekväma frågor, och Castro ger bl.a. sin syn på förtryck och diktatur, terapi och sin relation till kvinnor. Uppmärksammad dokumentär av Oliver Stone.

- 00.20 Of biblical proportions
- 00.50 24 Vision
- 01.00 Rapport
- 01.05 Vem vet mest?
- 01.35 Nyhetstecken
- 01.45 24 Vision
- 02.00 Rapport
- 02.05 Sportnytt
- 02.20 Sverige idag
- 02.50 24 Vision
- 03.00 Rapport
- 03.05 Debatt
- 03.50 24 Vision
- 04.00 Rapport
- 04.05 Gomorron Sverige sammandrag
- 04.25 24 Vision
- 05.00 Rapport

TV3

- 06.00 Top model
- 07.00 Ladies of London
- 07.30 Alla älskar Raymond
- 08.30 Jims värld
- 08.55 Hot in Cleveland
- 09.20 The real housewives of Orange County
- 10.15 Bones
- 11.10 Navy CIS
- 12.05 Undercover boss US
- 13.05 Lyxfällan
- 14.05 Ladies of London
- 15.05 Top model
- 16.00 The real housewives of Orange County
- 17.00 Lyxfällan
- 18.00 Million dollar listing New York
- 19.00 Hoppas det smakar
- 20.00 Fotboll: Paris SG - Malmö FF
Gruppspel i Champions League. Från Parc Des Princes.
- 23.30 Paradise hotel
- 01.30 Undercover boss US
- 02.25 Bones
Angela och Hodgins vaknar med ett lik hängande över sin säng och inser snart att det är Pelant som söker revansch. Booth måste övertala Hodgins att arbeta i enlighet med reglerna.
- 03.15 Navy CIS

Kajsa Grytt.

BILD: HENRIK MONTGOMERY

- 04.00 Pluras kök
Rockstjärnan Kajsa Grytt kommer på besök. Det är inte länge sen hon skrev en öppenhärtig bok om parets stormiga kärlekshistoria på 1980-talet. Annars så coola Plura är faktiskt lite nervös inför besöket. Plura är tillbaka i köket och den här gången får han hjälp av filmregissören Måns Herngren, även han en stor mat- och dryckälskare. Dessutom mönstrar Maria Andersson från Sahara Hotnights på som permanent gäst. Från 2012.
- 04.50 The new normal
- 05.10 Hot in Cleveland
- 05.35 Nanny

TV4

- 05.50 Nyhetsmorgon
- 10.00 Malou efter tio
- 11.35 Hem till gården
- 12.10 Hem till gården
- 12.50 The good wife
Alicia är fortfarande upprörd över cyberattacken mot firman när hon frågas ut om läckta epostmeddelanden under en tv-intervju. Diane tar sig an ett fall som ställer homosexuellas rätt att gifta sig mot religiös frihet. En utredare finkammar de bevis Diane lade fram för att få Cary frikänd.
- 13.55 Lucky dog - en andra chans
- 14.25 Hundcoachen
- 14.55 Halv åtta hos mig
- 15.25 Halv åtta hos mig
- 15.55 Extreme makeover weightloss
- 16.55 Äntligen hemma
- 17.55 Vardagspuls
- 18.50 Keno
- 19.00 Nyheterna
- 19.15 Sporten
- 19.20 Vädret
- 19.30 Halv åtta hos mig
- 20.00 Idol 2015
- 21.00 Fahléns matäventyr
Hans och Peter reser till Peru där de ger sig upp på över 4200 meters höjd till Laresdalen. De besöker även de världsberömda saltterrasserna i Maras och firar peruanska flaggens dag med dans i Cusco.
- 21.55 Idol 2015, forts
- 22.00 Nyheterna
- 22.10 Nyheterna
- 22.30 Ekonominyheterna
- 22.35 Sporten
- 22.50 Väder
- 23.00 Brottskod: Försvunnen
- 23.55 Elementary
När ett företag utsätts för ett bombdåd upptäcker Sherlock Holmes att bomben placerades på platsen redan 2008. Nu måste han försöka lösa ett brott som skulle skett flera år tidigare. Watson försöker få Holmes att välja sin sponsor.
- 00.55 Blue bloods
- 01.50 Wentworth
Efter att Erica har en erotisk dröm om Franky försöker hon att undvika henne, och måste ta ett svårt beslut. Liz' alkoholproblem förvärras och hon stöter bort de andra kvinnorna omkring sig. Under tiden uppstår ett band mellan Bea och poliskonstapeln Will Jackson.
- 02.50 Beauty and the beast
- 03.45 Borgias

KANAL 5

- 06.00 Kära Susan
- 06.25 Desperate housewives
- 07.15 Real housewives of New Jersey
- 08.10 The little couple
- 08.40 The little couple
- 09.10 Biggest loser
- 10.05 Grey's anatomy
- 11.05 Desperate housewives
- 12.05 Ellen DeGeneres show
- 13.00 Real housewives of New Jersey
- 14.00 Vänner
- 14.30 Vänner
- 15.00 The little couple
- 15.30 The little couple
- 16.05 Biggest loser
- 17.05 Grey's anatomy
- 18.00 Mike & Molly
- 18.30 Vänner
- 19.00 Vänner
- 19.30 The Big bang theory
- 20.00 Jane the virgin
- 21.00 Ett jobb för Berg

Black-ish.

BILD: PONTUS LUNDAHL/TT

- 22.00 Black-ish
Bow får kontakt med några gamla collegevänner på Facebook och hon bjuder dem på middag med baktanken att imponera på dem. Under tiden upptäcker barnen att en av Bows vänner varit med i en dokusåpa.
- 22.25 The middle
- 22.55 The Big bang theory
- 23.25 2 1/2 män
- 23.55 Criminal minds
- 00.50 Castle
- 01.50 CSI Miami
- 02.40 Supernatural
- 03.30 Arrow
- 04.15 Scandal
- 05.00 Ellen DeGeneres show
- 05.40 Kära Susan

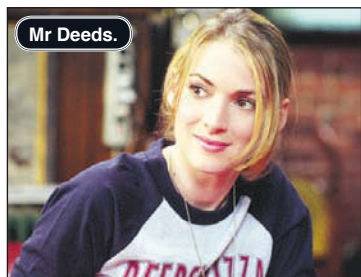

BILD: SONY

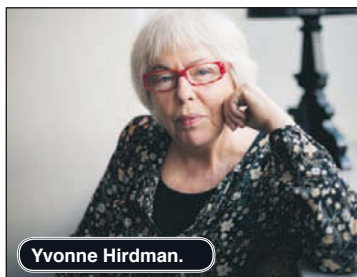

BILD: VILHELM STOKSTAD

BILD: TV4

BILD: DISCOVERY

TV6

- 06.00 Just shoot me
- 06.25 Stargate SG-1
- 07.10 Spin city
- 07.35 Våra värsta år
- 08.00 Våra värsta år
- 09.00 Kung av Queens
- 09.30 Kung av Queens
- 10.00 My name is Earl
- 10.30 Simpsons
- 11.00 Simpsons
- 11.30 Stargate SG-1
- 12.30 Kung av Queens
- 13.00 Kung av Queens
- 13.30 Seinfeld
- 14.00 Seinfeld
- 14.30 Simpsons
- 15.00 Simpsons
- 15.30 Simpsons
- 16.00 Simpsons
- 16.30 Scrubs
- 17.00 Scrubs
- 17.30 Anger management
- 18.00 How I met your mother
- 18.30 How I met your mother
- 19.00 Simpsons
- 19.30 Simpsons
- 20.00 Simpsons
- 20.30 Simpsons
- 21.00 Mr Deeds
- 23.00 Family guy
- 23.30 American dad
- 00.00 Scrubs
- 00.35 Scrubs
- 01.05 How I met your mother
- 01.30 How I met your mother
- 02.00 Anger management
- 02.25 Seinfeld
- 02.50 Seinfeld
- 03.15 My name is Earl
- 03.35 American dad
- 04.00 Simpsons
- 04.25 Simpsons
- 04.45 Spin city

KUNSKAPSKANALEN

- 12.00 Lärlabbet
- 12.30 Studio natur
- 13.00 Åt Vietnam
- 13.30 En bok, en författare
Historikern Yvonne Hirdman kallar själv sin bok för en egohistoria. "Medan jag var ung" är en historia om en person som ofta står mitt i striden, inte skyr konflikter, och ett liv fyllt av kamp för kvinnans rättigheter.
- 14.00 UR Samtiden
- 17.00 Mitt i naturen
- 17.05 Australien med Simon Reeve
- 18.05 Vi krigade i Korea
- 18.50 Dokumentärfilm: Born into brothels
- 20.10 Världens fakta:

BILD: ROCO FILMS / UR

- Berlinmurens fall
- 21.00 Dokumentärfilm: The Weather Underground
Under parollen "Bring the war home" protesterade de mot Vietnamkriget med allt annat än fredliga demonstrationer. Följ USA:s mytomspunna inhemska terroristgrupps utveckling från revolutionsromantik i slutet på 1960-talet till sektartad terrorism under 1970-talet.
- 22.00 Dokument utifrån: Libyen – en omöjlig nationalstat?
- 23.00 Idrottens himmel och helvete
- 23.30 En bok, en författare

TV4 FAKTA

- 06.00 Highway Cops
- 06.30 Highway Cops
- 07.00 Märkliga prylar - New York
- 07.30 Märkliga prylar - New York
- 08.00 Uppdrag: Missbruk
- 08.55 Livräddarna på Bondi Beach
- 09.30 Livräddarna på Bondi Beach
- 10.00 Det kungliga lasarettet
- 11.00 Överleva
- 11.55 Sändningsuppehåll
- 14.00 Det kungliga lasarettet
- 15.00 Livräddarna på Bondi Beach
- 15.30 Livräddarna på Bondi Beach
- 16.00 Varför flygplan kraschar
- 17.00 Brottsplats USA
- 17.30 Brottsplats USA
- 18.00 Överleva
- 19.00 Kvinnor som mördar
- 20.00 Mordutredarens egna fall
- 21.00 I död och lust
- 22.00 Mord ur varje vinkel
- 23.00 48 avgörande timmar
- 00.00 Kvinnor som mördar
- 01.00 Kalla mord - chans till rättvisa
- 02.00 Brottsplats USA
- 02.30 Brottsplats USA
- 03.00 Mord ur varje vinkel
- 04.00 Danmark ifølge Bubber
- 04.30 Danmark ifølge Bubber
- 05.05 Krimkrönikan

DISCOVERY

- 06.00 How It's Made
- 06.25 Ultimate Survival
- 07.20 Alaska: The Last Frontier
- 08.15 Deadliest Catch
- 09.05 Fast and Loud
- 10.00 Outback Truckers
- 11.00 MythBusters
- 12.00 Alaska: The Last Frontier
- 13.00 Gold Rush
- 14.00 Strangest Weather on Earth
Väderfenomen så som en isklump riskerar att falla över en semesterort, popcornsnö i Kansas och ett mystiskt, spöklikt moln som har kopplingar till rymdstoff.
- 15.00 You Have Been Warned
- 16.00 MythBusters
- 17.00 Buying Alaska
- 17.30 How It's Made
- 18.00 Fast and Loud
- 19.00 You Have Been Warned
- 20.00 Buying Alaska
- 20.30 How It's Made
- 21.00 Deadliest Catch
En tyfon ställer till med problem och nybörjaren Josh Harris svagheter blir uppenbara, medan kapten Sig har svårt att kontrollera Northwestern.
- 22.00 The Last Alaskans
Vintern har kommit. Bob blir tvungen att hantera konsekvenserna av att ha kraschat sitt plan, medan Heimo måste ta sig över en nyfrusen flod.
- 23.00 Gold Rush
- 00.00 Aircrash Confidential
- 01.00 Deadliest Catch
- 02.00 The Last Alaskans
- 03.00 Outback Truckers
- 03.55 Extreme Engineering
- 04.45 Aircrash Confidential

RADIO

- P1 05.59 P1-morgonmed Måns Hirschfeldt 09.00 Morgoneko 09.30 Ring P1! med Tomas Tengby 10.00 Ekonyheter 10.03 Kropp & Själv 11.00 Ekonyheter 11.03 Tendens 11.33 Ekonyheter 11.35 Radioföljetongen Käre ledare - min flykt från Nordkorea av Jang Jin-sung, del 7 12.00 Tolvslaget 12.00 Dagens dikt 12.10 Vetandets värld 12.30 Luncheko 12.55 Land- och sjöväder 13.00 Land- och sjöväder 13.05 Kulturnytt 13.20 Obs 13.35 Vetenskapsradion Språket 14.00 Ekonyheter 14.03 Kritiken 14.50 Utrikeskrönikan 15.00 Ekonyheter 15.03 Radiosporten 15.04 Nordegren och Epstein i P1 15.45 Kulturnytt 15.55 Sjöväder 16.00 Ekonyheter 16.03 Studio Ett 16.45 17.00 Studio ett 17.45 Dagens Eko 18.00 Ekonomiekot 18.08 Radiosporten 18.09 Kulturnytt 18.15 Kulturreportaget: Varat, intet och sysselsättningsproblematiken 19.00 Ekonyheter 19.03 Vetenskapsradion Forum: Vad vilja Sverigedemokraterna? 19.35 Radioföljetongen Käre ledare - min flykt från Nordkorea av Jang Jin-sung, del 7 20.00 Ekonyheter 20.03 Tendens: Mitt vackraste jag 20.35 Ring P1! med Tomas Tengby 20.45 Obs 21.00 Ekonyheter 21.03 Barnministeriet dokumentär 21.35 Kulturnytt 21.45 Tankar för dagen med Mats Bjurbom 21.50 Land- och sjöväder 22.00 Ekonyheter 22.10 Radiosporten 22.12 Studio ett 22.55 Dagens dikt 23.00 Ekonyheter 23.07 Studio ett 23.50 Kulturnytt
- P2 06.00 Huomenta Ruotsi 06.30 Sisu-utiset 06.35 Nyheter 06.40 Rádiomuuttu - Radiominnen 06.50 Klassisk morgon 07.30 Ekonyheter 07.32 Klassisk morgon 08.54 Kulturnytt 09.00 Ekonyheter 09.02 Klassisk morgon 10.00 Ekonyheter 10.03 Klassisk förmiddag 12.44 Mozartalmanackan 13.00 SR på persiska 13.30 SR på romani 14.00 SR på kurdiska 14.30 SR på arabiska 15.00 SR på engelska- Radio Sweden 15.30 Nyheter 15.35 Geasse Ráđio 16.00 Sisu-utiset 16.10 Studio Sisu 16.50 Roketti 17.00 P2 Klassiskt på hemväg 18.09 Kulturnytt 18.14 P2 Klassiskt på hemväg 19.00 Ekonyheter 19.03 P2 Live: Folk 20.30 P2 Live: Jazz 22.00 Musik mot midnatt L-G Alsenius
- P3 06.30 Morgonpasset i P3 10.00 P3 Nyheter 10.02 P3 med Rikard Weijmer 11.00 P3 Nyheter 11.02 P3 med Rikard Weijmer 12.00 P3 Nyheter 12.03 P3 med Rikard Weijmer 13.00 P3 Nyheter 14.00 P3 Nyheter 14.01 PP3 med Linnea Wikblad 15.00 P3 Nyheter 15.05 PP3 med Linnea Wikblad 16.00 P3 Nyheter 16.06 Tanke medjan 17.00 P3 Nyheter 17.04 Christer och Morgan rapporterar - en timme innan sex 17.59 Radiosporten 18.00 P3 Nyheter 18.03 Verkligheten i P3 18.30 Musikguiden i P3 med Tina Mehrafzoon 19.00 19.03 Musikguiden i P3 Ekonyheter 20.00 Ekonyheter 20.03 Radiosporten 20.06 Musikguiden i P3 20.30 Musikguiden i P3 med gästredaktör Darin 21.00 Ekonyheter 21.03 Musikguiden i P3 med gästredaktör Darin 22.00 Ekonyheter 22.03 Musikguiden i P3 23.00 Ekonyheter 23.07 Ligga med P3

Ett jobb för Berg

Kanal 5 kl 21.00

■ Ikväll provar Carina Berg på höjdhopparen Emma Greens jobb i Göteborg. Berg tränas av Greens ex-man och tränare Yannick Tregaro, samtidigt som hon försöker lära sig allt hon kan om Green och jobbet som höjdhoppare.

DAGENS TV-TIPS

Kvinna till Kvinna

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Övergrepp, våldtäkt, tvångsäktenskap ...

Livet på flykt är extra hårt för kvinnor och flickor. Många utsätts för övergrepp – och säljs i värsta fall som sexslavar. Just nu är miljoner människor på flykt från Syrien. Hjälp oss stötta dem!

Sms:a FLYKT2015 till 72980

så bidrar du med 100 kronor till kvinnor på flykt.
Du kan även swisha en gåva till 1239018003
eller sätta in på vårt plusgiro 90 18 00-3.

Din gåva behövs!

Kvinna till Kvinna stärker kvinnor i krig och konfliktdrabbade områden. Vi samarbetar med kvinnorrättsorganisationer som finns på plats i flyktingläger i Irak, Libanon och Jordanien.

